

Upravitelje: Ljubljana, Adamičeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“

Uredništvo:
Ljubljana: Knačjeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
vsaj ponedeljek zjutraj. — Na
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4., po raznašal-
nih dostavišnih Din 5. mesečno.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.
Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja

NJ. VIS. KNEZ PAVLE O RAZGOVORIH S FRANCOSKIMI DRŽAVNIKI

Popolna istovetnost zunanje politike Francije in Jugoslavije v delu za ohranitev miru, ojačenje kolektivne varnosti in zaščito na- cionalne neodvisnosti

Pariz, 9. februarja. AA. O svojem bi-
vanju v francoski prestolnici, je dal Nj.
Vis. knez-namenstnik Pavle posebno iz-
javo, ki jo objavlja »Temps« in ki se
glasi:

Srečen sem, da sem lahko stopil v
stike z odličnimi predstavniki vaše vla-
de in da sem jim mogel obrazložiti po-
polna objektivno stališče moje države
napram vprašanjem, ki so v prvi vrsti
združena z državami srednje Evrope, na
prvem mestu pa vprašanjem, ki so važna
za države Male antante. Ali naj po-
navljam, da smo ugotovili popolno isto-
vetnost stališč Francije in Jugoslavije
v vseh vprašanih in da nam je to omo-
gilo ugotoviti popolno politično solidarnost
obeh držav?

Jugoslovska zunanja politika se
ravna po svoji tradicijski ravnini smeri
in soglasja v svojih ciljih in metodah z
zunanjo politiko Francije, ker so obema
državama bistveni cilji ohranitev miru,
okrepitev sistema kolektivne varnosti in
zaščita nacionalne neodvisnosti. Pri tej
priliki sem lahko preprčan vaše voditelje,
da more Francija v vsakem primeru
računati na Jugoslavijo in na njeno tradicijalno
lojalnost.

Na kraju pravi Nj. Vis. knez-namen-
stnik:

Moje bivanje v Parizu je bilo žal-
kratko: Vselej, ko zapuščam vaše kral-
sko prestolnico, mi je žal, da ne morem
videti vsega, kar ste pridobili na znanstvenem
polju in v umetnosti in da nisem mogel
pozdraviti vseh mnogoštevilnih prijateljev,
ki jih imam med vami. Zato jih z zadovoljstvom
pozdravljam po »Temps« in pošiljam svoje
tople misli vsej Franciji, naši zaveznici iz
dobrih in slabih dni.

Izjavo Nj. Vis. kneza-namenstnika Pavla
objavlja list s priručnimi besedami o osebnosti
kneza-namenstnika. Pri tem opozarja na njegovo
osebna in prijateljska čuvstva napram Franciji,
kakor tudi na izredne duševne in moralne vrline.

Knez-namenstnik Pavle Karadjordjević,
ki je moral prevzeti težko oporoko

kralja Aleksandra, da jo izroči mlademu
kralju, Francozom ni neznan. Sin je kneza
Arsena Karadjordjevića, ki se je junaka
boril v francoski vojski v teku ekspedicijske
in v Alžiru l. 1884. Naš jezik, naše politično in
duhovno življenje nima zanj nobenih tajm.
O njem lahko rečemo, da je globoko
naobrazen Evropejec. Že v svoji mladosti
je obvladal glavne evropske jezike. Za svojega
bivanja v velikih prestolnicah pa se je seznanil
s civilizacijo in z duševnostjo velikih narodov
naše celine.

»Temps« piše nato s priznanjem o
kneževem kulturnem delu in o njegovem
prizadevanju za medsebojno spoznanje
Jugoslavije in Francije. Knez-namenstnik
je zvest pobornik politike prijateljstva
med Francijo in Jugoslavijo. On je neumoren
glasnik naše misli in naše civilizacije.

Razgovori, ki jih je imel Nj. Vis.
knez-namenstnik Pavle za svojega biva-
nja v Parizu, so zapustili vtis, ki nas krepi
v prepričanju, da bo v soglasju s svojo
vlado nadaljevali napram Franciji politiko
pokojnega kralja Aleksandra. To je važen
dogodek, ker se mirovno delo, ki je naletelo
na razne ovire podtalne spletke, odslej lahko
razvija na zasnovah, ki bodo zaradi tesnega
so-partništva in Ankar v Londonu in Parizom
sodelovanja vlad v Beogradu, Bukarešti,
rodile trdne sadove.

Povratak Nj. Vis. kneza Pavla

Ljubljana, 9. februarja. Nocoj ob 21.44
je prispel v Ljubljano na povratku iz
Pariza Nj. Vis. knez Pavle, ki se vrača
v Beograd. Na postaji sta ga pričakovala
ban dr. Marko Natlačen in divizijski
general Nedeljkovič. Oba sta takoj po prihodu
vlakla vstopila v salonski voz, kjer sta
pozdravila Nj. Vis. kneza-namenstnika ter
ostala z njim v razgovoru skoraj do odhoda
vlakla, ki je po 16 minutnem odmoru
nadaljeval svojo pot v Beograd.

Dr. Hodža v Parizu

Predsednik čl. vlade se bo danes sestal s Sarrautom in Flandinom ter z rumunskim in turškim zunanjim ministrom

Pariz, 9. februarja, d. Ob 13. je prispel
v Pariz češkoslovaški ministrski predsednik
in zunanji minister dr. Hodža. V Pa-
rizu bo ostal pet dni ter bo izrazil to pri-
liko za mnogoštevilne razgovore s franco-
skimi državniki. Današnji dan je porabil
za oddih. Oficialni sprejemi se bodo pri-
čeli jutri z zajtrkom v češkoslovaškem po-
slaništvu, ki se ga bodo udeležili tudi mi-
nistrski predsednik Sarraut, zunanji mi-
nister Flandin, rumunski zunanji minister
Titulescu ter turški zunanji minister
Ruđi Aras. Jutri ob pol 18. bo dr. Hodža
sprejel predsednika republike Lebrun. Zve-
čer bo dr. Hodža predaval na Sorbonni o
Masaryku, kar je bilo prvotno glavni na-
men njegovega potovanja. V torek bo v
češkoslovaškem poslaništvu recepcija.
Tega dne bo imel dr. Hodža razgovore z
rumunskim zunanjim ministrom Titules-

cu, zunanji minister Flandin, rumunski zunanji minister
Titulescu ter turški zunanji minister
Ruđi Aras. Jutri ob pol 18. bo dr. Hodža
sprejel predsednika republike Lebrun. Zve-
čer bo dr. Hodža predaval na Sorbonni o
Masaryku, kar je bilo prvotno glavni na-
men njegovega potovanja. V torek bo v
češkoslovaškem poslaništvu recepcija.
Tega dne bo imel dr. Hodža razgovore z
rumunskim zunanjim ministrom Titules-

Obisk Tuhačevskega

Po razgovorih z zastopniki angleške vojske je prispel ruski maršal Tuhačevski v Pariz

London, 9. februarja, d. Ruski maršal
Tuhačevski, ki se je mudil 14 dni v Lon-
donu, je večeraj končal svoje razgovore z
zastopniki angleške vlade in vojske ter je
davi odpotoval v Pariz. V francoskem
glavem mestu bo ostal le malo časa, ker
je prišlo do razgovorov med zastopniki
francoskih in ruskih vojaških krogov
že prej in niso več potrebni podrobnejši,
kakor so bili v Angliji. Menijo, da bo Tuhačevski
napravil v Parizu le vlijudnostne
obiske pri zastopnikih francoske gene-
ralne štaba.

Ruski maršal Tuhačevski je bil v Lon-
donu zelo aktiven Poleg daljših razgovo-
rov s šefom angleške admirallitete lordom
Monsellom, šefom vojnega ministristva
Duffom Cooperjem ministrom za letal-
stvo lordom Swintonom se je sestal tudi s
šefom angleškega generalnega štaba sirom
Arthurbaldom Montgomery-Massingberdom,
razen tega pa je obiskal mnogoštevilne
vojaške šole in letališča v okolici Londona
ter celo vrsto tvornic letal in drugih podje-
tij za oboroževanje.

Tuhačevski sam ni sklenil nobenih na-
ročil za dobavo orožja Rusiji, ker ne spada
to v njegovo pristojnost, vendar pa ne
dvomi v angleških krogih, da bo njegov
obisk pomemben za bodoča ruska naročila
orožja. Tako v angleških, kakor v ruskih
krogih izražajo zadovoljstvo nad potekom
razgovorov z zastopniki angleške vojske

in na merodajnem angleškem mestu raz-
mišljajo že o vrnitvi obiska ob primernih
prilikih

Francosko posojilo Rusiji

London, 9. februarja, o. Po informacijah
iz zanesljivih virov bo rusko-francoski pakt
v Parizu prav v kratkem ratificiran. Fran-
coskemu parlamentu bo predložen v odo-
bitve ob prvi priliki Zvedelo se je, da sta
pričela generalna štaba obeh držav se
sodelovati. Predvsem bosta skušala spravi-
ti v sklad svoje načrte za primer, da bi se
Nemčija odločila za napad na katerokoli
izmed obeh držav. V zvezi s tem pričakuje-
jo francoski politični krogi, da bo urejeno
tudi vprašanje francoskega posojila v zne-
sku 800 milijonov frankov Rusiji, ki na-
merava s tem denarjem zboljšati svoje
prometne zveze vzdolž zapadne meje.

Rumunija za svoje brezposelne

Bukarešta, 9. februarja, g. Vlada je skle-
nila za omiljenje brezposelnosti, da bo v
dobi dveh let izgnala iz Rumunije inozem-
ske strokovne delavce. Trgovinske zbornice
so bile pooblašene, naj sporočijo svojim čla-
nom ta sklep in opozorijo lastnike tovorn-
skih strokovnih delavcev z domačinim

com in vsemi tremi poslaniki držav Male
antante o vprašanih, ki se tičejo teh dr-
žav, kakor tudi o podunavskem problemu.

V sredo popoldne bo ministrski predse-
dnik dr. Hodža sprejel novinarje, v četrtek
pa bo zopet zajtrk v češkoslovaškem po-
slaništvu, h kateremu bodo povabljeni za-
stopniki francoske vlade, Male antante,
Balkanske zveze, francoskega generalnega
štaba, kakor tudi vojaški atašeji prijateljskih
držav.

Po končanih opravkih v Parizu se bo
dr. Hodža vrnil v Prago, kjer je njegova
pristotnost tem bolj potrebna, ker je njego-
v namestnik prometni minister Bechyne
obolel na pljučnici in mora ležati v postelji.

Včeraj popoldne je francoski zunanji mi-
nister Flandin sprejel češkoslovaškega
poslanika dr. Osuskega, katerega je infor-
miral o razgovorih, ki jih je imel pretekli
dni z različnimi suvereni in zunanjimi mi-
nistri. Poslanik dr. Osuski je danes dr.
Hodžo obvestil o poteku teh razgovorov.

Sestanek gospodarskega sveta Male antante

Praga, 9. februarja, o. Češke Slovoč poro-
ča, da se bo 24. t.j.n. pričela v Pragi konfe-
renca gospodarskega sveta Male antante.
Politična konferenca Male antante bo ob
koncu maja ali v pričetku junija.

Italija in podunavski pakt

Rim, 9. februarja, o. Tukanjšnji listi po-
svečajo največja zanimanje ekspoziciji, ki
ga je imel na seji francoske vlade v Eih-
zejski palači pod predsedstvom predsednika
republike Lebruna zunanji minister
Flandin. Dasi besedilo tega ekspozicija ni
bilo v celoti objavljeno, trdijo italijanski
listi na podlagi informacij svojih pariških
dopisnikov, da je Flandin naglašal, da se
podunavski pakt ne more skleniti brez so-
delovanja Italije. »Gazzetta del Popolo«
postavlja v zvezi s tem vprašanje, ali bo
francoska vlada podzvela pobudo v tem
smislu. Po tem, kar se doznava v odgovor-
nih francoskih krogih, se zdi, pravi ta list,
da smatra Flandin kakor tudi večina fran-
coskih ministrov, da predstavlja italijan-
sko-abisinski spor oviro za pristop Italije
k podunavskemu paktu, zaradi česar je
treba za sedaj počakati na zboljšanje raz-
mer, ko bi mogla tudi Italija aktivno so-
delovati v diplomatski akciji z namenom,
zagotoviti neodvisnost Avstrije in s tem
tudi gospodarsko obnovo Podunavja.

Starhembergova zagotovila

Pariz, 9. februarja, o. Iz poučenih kro-
gov se doznava, da je avstrijski podkan-
celar knez Starhemberg dal v Londonu in
Parizu jamstva, da v Avstriji ne bo izvrše-
na restavracija monarhije brez pristanka
držav Male antante.

Oboroževanje v Egiptu

Aleksandrija, 9. februarja, AA. Napetost
in bojazen, ki sta svoj čas obstojali v
Egiptu v zvezi s poročili o možnosti ita-
lijanske invazije, sta sedaj popolnoma iz-
ginili. Navzlic temu prihajajo neprestano
nove angleške čete, kar povzroča razne ko-
mentarje. Angleške čete so zasedle vse
strateške točke okrog Aleksandrije in jih
utrldile z žičnimi ovirami. V pristanišču
poglabljajo dno, da bi se mogle zasidrati
tudi velike ladje.

Trgovinska pogajanja med ČSR in Avstrijo

Praga, 9. februarja, AA. Po informacijah
dobro poučenih krogov se dunajska
pogajanja med češkoslovaško in avstrijsko
trgovinsko delegacijo za enkrat nanašajo
na vprašanje o preferenčnem sistemu.
Čeprav so še mnoge ovire, računajo, da bo
na koncu dosežen sporazum.

Upokojitev italijanskega admirala

Rim, 9. februarja, o. Službeni list je objavil ukaz, s katerim je upokojen admi-
ral Guido Vanuttelli, poveljnik italijan-
skega vojnega brodomarša na Rdečem morju.

Hud vihar v Mali Aziji

Ankara, 9. februarja, w. Včeraj je divjal
ob Egejskem morju in obali Male Azije
izredno močan vihar, ki ga je spremljalo
hudo deževje. Ravnila pri Smirni je po-
plavljena. Šest tisoč ljudi zaradi poplave po-
polnoma odrezanih od ostalega sveta. V
Carigradu in nekaterih drugih krajih so
čutili tudi močne potresne sunkne.

Angleško posojilo Franciji

Francoski finančni minister o kreditnih operacijah na londonskem trgu

Pariz, 9. februarja. AA. Finančni mi-
nister Regnier je poročal v finančnem odo-
boru poslanske zbornice o kreditnih ope-
racijah, ki jih bo izvedel v Londonu. Svoja
izvajanja je začel s podatki o sedanjem
stanju državne blagajne in njenih potreb-
bah v prihodnjih mesecih. Za vse leto bo
državna blagajna, če se boni za zamenjavo
ne obnovijo, potrebovala 17 milijard. Sedem
milijard bo potrebovala do meseca junija.
Emissija bonov še ni končana. Če ostanejo
sedanje razmere neizpremenjene, državna
blagajna ne bo imela posebnih težkoč, ker
tudi pobiranje davkov še ni končano.

Nekateri člani odbora so v zvezi s ča-
sopisnimi poročili o kreditnih operacijah
na londonskem trgu v zvezi s fondom za
izenačenje tečajev zahtevali od finančnega
ministra, naj jim pojasni še nekatere po-
drobnosti. Finančni minister je odgovoril,
da tega še ne more storiti, ker so pogajanja
v Londonu šele pri tehnični proučevanju.
Vlada ne bo storila ničesar, preden o tem
ne bo obvestila poslanske zbornice. Sprva
je hotela vlada apelirati na francosko
denarno tržišče, ki pa je sedaj v zastoju
in so ceneni krediti izključeni. Ker je na
angleškem denarnem trgu denar poceni, se
je obrnila na London. Absolutno netočno
je, da bi bilo treba zanje odstopiti Veliki
Britaniji kakšno gospodarsko koncesijo.

Prav tako ni res, da bi dobila Francija
v Londonu kredite le proti naročilom pre-
moga.

Nadalje je omenil, da zahteva sovjetske
vlade glede kreditov še ni rešena.

Z zadnjim izjavo je finančni minister od-
govoril članu finančnega odbora Delaste-
riju, ki se zanima predvsem za usodo prod-
vojnih ruskih dolgov v Franciji.

Po končani seji je finančni minister,
kakor pravijo, dal članom nova pojasnila.
Izjavil je, da je v teku francosko-ruskih
pogajanj lani meseca decembra dobila mo-
skovska vlada pooblastilo, da lahko naj-
ma kredite v znesku 800 milijonov fran-
kov, pristavil pa je, da je to pooblastilo
ostalo doslej samo teoretično, ker jih pod-
jetja, na katere se je obrnila ruska vlada,
niso mogli podeliti. Zahtevi ruske vlade
niso ustregle niti hranilnice niti zasebna
bančna podjetja. Ta kredit bi bil popolno-
ma trgovskega značaja.

O francoskem kreditu v Londonu je pri-
stavil, da ga bodo najeli s pomočjo bank
in da zato ni v neposredni zvezi z držav-
no blagajno. Londonsko posojilo bo do-
voljeno Francoski banki s strani fonda za
izenačenje valute Velike Britanije. Država
bi posredovala le v toliko, da bi to opera-
cijo potrdila.

Turinsko gledališče pogorelo do tal

Ogenj je izbruhnil v soboto ponoči ter je gledališče popolnoma uničeno

Turin, 9. februarja, o. Davi je ob svita-
nju pogorelo do tal stalno krajevsko gledališče
v Turinu. Ogenj se je pojavil okoli
1. ponoči. Ljudje, ki so šli mimo gledališča
so opazili, da se iz vlike kupole gledališča
dvigajo dim in plameni. Alarmirali so takoj
gasilce ter zbudili vrtarja, ki je spal v sobi ob
vhodu v gledališče. Gasilcem, ki so takoj prihite-
li, se je posrečilo iz tretjega nadstropja rešiti vrtarjevo
ženo in štiri otroke, ki so bili v svojem
stanovanju. Gašenje je bilo zelo
otežkočeno, ker je ogenj že objel pod-

strešja, gledališki oder, galerijo in klope ter
prodril tudi v parter. Gasilci so skušali
požar predvsem lokalizirati, ker je grozila
nevarnost, da bi se razširil tudi na druge
poslopja, tik gledališča sosednja, namreč na
prefekturo in zgradbo vojaške akademije. Zjutraj
se je končno gasilec posrečilo požar popolnoma
lokalizirati, dožim je gledališče samo pogorelo
do tal. Vzrok požara še ni ugotovljen, zdi pa se,
da je ogenj nastal zaradi kretkega stika elektri-
ke. Pri gašenju je bilo več gasilcev lažje
ranjenih.

Bombardiranje Desija

Ponoven napad italijanskih letalcev na dvorec abiesinskega cesarja

Adis Abeba, 9. februarja, o. S severne-
ga bojišča poročajo, da so italijanska letala
povečala svojo delavnost in podzvela
mnogo bombnih napadov. Zaradi te oja-
čene aktivnosti italijanskega letalstva mi-
sljajo, da skušajo italijanski letalci najti ne-
gusjevo zavetišče oziroma izhodišče svoje-
ga letala, s katerim potuje iz Desija v po-
semezne odseke fronte.

Med današnjim bombardiranjem Desija
so italijanska letala streljala posebno na
cesarski dvorec. Podrobnih poročil o bom-
bardiranju še ni. Zlasti ni nobenih podat-
kov o številu žrtev in o škodi. Kakor pri
prejšnjih napadih je cesar pokazal tudi to-
pot izredno hladnokrvnost. Svojega dvorca
ni hotel zapustiti in oditi v pripravlje-

no zavetišče. Nekaj časa je cesar sam
usmerjal cev protiletalskega topa.

London, 9. februarja, AA. Reuterjev
urad poroča, da ni bilo nitj na severnem
unih na južnem bojišču posebnih dogodkov.
Italijani utrjujejo zavzete posojanke.
Abesince vznemirja nepričakovana aktiv-
nost italijanskih letal, ki izvajajo obsež-
ne izvidniške polete, čeprav je vreme zad-
nje dni zelo slabo. Italijanski letalci foto-
grafirajo posamezne abesinske pokrajine,
tudi, če so daleč stran od bojišč. Itali-
janska letala so preletela vsa severna Abes-
inijo do železniške črte Adis Abeba —
Džibuti in opazujejo tudi manjše naselbe-
ne, ki so brez vsake vojaške važnosti.

Revolucija na Zanzibaru

London, 9. februarja, d. Kakor poročajo
iz Zanzibara, so se nemiri razširili na ves
otok. Vsi Evropejci, kakih 300 po številu,
so bili pritegnjeni k policijski službi. Ra-
zen tega so poslali v Zanzibar s kopnega
100 domačinskih policistov pod vodstvom
angleških oficirjev. Okrajni komisar John
Rolleston, ki je bil pri izgredih ranjen, je
umrl. Bil je edini sin telesnega zdravnika
pokojnega kralja Jurija V. Koliko je smrtnih
žrtev med upornimi Arabci in domači-

mi policisti, ki jih je baje precej, še ni po-
dobenh vesti.

Otok Zanzibar leži ob obali vzhodne Afri-
ke. Po nemško-angleški pogodbi od 1. ma-
ja l. 1890 je prešel pod pokroviteljstvo Ve-
like Britanije, ki je Nemčiji odstopila zanj
otok Helgoland. Od tedaj je bila moč zan-
zibarjski sultanov le navidezna.
Vzrok za nenadni izbruh revolucije je
zakon, ki ga je izdala angleška vlada in ki
omejuje produkcijo kobre za izvoz.

Slovo bolgarskega poslanika Kazasova

Beograd, 9. februarja, p. Danes je odpo-
toval iz Beograda doseđanj bolgarski po-
slanik Kazasov. Na železniški postaji so se
poslovlili od njega predsednik vlade in zu-
nanji minister dr. Stojadinović, mnogošte-
vilni prijatelji in ves diplomatski zbor. Pri
slovesu je poslanik Kazasov izjavil, da le
nerad odhaja iz Beograda, kjer si se pri-
dobil toliko prijateljev.

Odklonjena kompenzacija za sankcije

Atene, 9. februarja, o. Grška vlada je
nedavno zahtevala od francoske vlade
ugodnosti za izvoz svojega vina v Francijo,
da bi se na ta način nadomestilo zmanj-
šanje uvoza grškega vina v Italijo
zaradi sankcij. Sedaj je francoska vlada
odgovorila popolnoma negativno na grško
zahtevo.

Nov italijanski denar

Rim, 9. februarja, o. Novci po 10 lir, ki
so umaknjeni iz prometa, so zamenjani z
državnimi boni po 10 lir v znesku 500 ml.
ljonov lir.

Seja Narodne skupščine

Beograd, 9. februarja, p. Na dnevnem
redu jutrišnje seje Narodne skupščine je
volitev skupščinskega odbora in trije pred-
logi resolucij, kakor tudi več mednarodnih
konvencij. Pričakuje se, da bodo jutrišnji
seji prisostvovali tudi zainteresirani člani
diplomatskega zbora in da bo zato seja
mimješa, kakor so bile prejšnje.

Demokratski poslanski klub

Beograd, 9. februarja, p. Narodna po-
slance bivše demokratske stranke Živojin
Rafajlović in dr. Aleksander Miović sta
osnovala v Narodni skupščini Jugoslovske
demokratski poslanski klub.

Nova zemljoradniška stranka

Beograd, 9. februarja, o. Predsednik glavnega
odbora bivše zemljoradniške stranke
Radislav Djokić je započel akcijo za orga-
nizacijo nove zemljoradniške stranke. V pi-
smih, ki jih je pisal svojim prijateljem, na-
vaja, da je že l. 1933 za vlade dr. Srđića
zaprtil dovoljenje za osnovanje stranke,
vendar pa brez uspeha.

V naše šole novega duha

Učitelji za nov vzgojni sistem in za delovno šolo

Ljubljana, 9. februarja. V najnovejšem času se javlja med našimi ljudskošolskimi vzgojnimi živahnimi gibanja za reformo v smeri strnjene pouka, za uvedbo delovne šole, ki je pri drugih, naprednejših narodih rodila že mnogo lepih uspehov. Pri nas, ki smo za nekaj bolj počasnega tempa, se za zdaj ukvarjajo z novim načinom vzgoje le posamezni vzgojitelji na svojih šolah. V Ljubljani pa obstajata tudi dva poukazna razreda, na Ledini in Grabnu, katerih rezultati, tako uporno, bodo tudi pri nas pospešili zmago novih metod. Ko je večera sreska organizacija JUU za vzhodni del ljubljanske okolice pod vodstvom predsednika Kosina z Lavre zborovala v magistratni zbornici, je znani pedagogični pisatelj, učitelj Lelje Hreščak, v zanimivem predavanju orisal miselne osnove, ki so sprožile zahtevo po nujnem preoblikovanju vzgojnega sistema.

Novi učni načrti so posledica novih vzgojnih idej in nova ideja v sodobni pedagogiki je delovna šola. Reforma je postala nujna zaradi posledic, ki jih je prinesel gospodarski liberalizem ob koncu prejšnjega stoletja z dalekosežnim razjedanjem na gospodarskem in kulturnem področju. Po njem se je družba atomizirala, v vseh panogah javnega življenja se je uveljavila ostra diferenciacija, a brezobzirna konkurenca, ki se je pojavila hkratu s propadajočimi družinami in proletarijatom množic, je ustvarila današnjega egoističnega človeka, katerega načelo je: boj vseh proti vsem. Vzgoji pripada nujna naloga, da s svojim delom paralizira pogubni vpliv tega novega okolja, in zato mora biti njen vrhovni smoter, vrniti človeku prvotno socialno usmerjenost. Nič manj važna ni naloga vzgoje, da odstrani posledice specializacije, ki jo prinaša današnji način življenja in ki zavira človeku pogled na skupnost, sintezo. Nova šola mora stremeti za tem, da izloči pouk po strokah in ga daje v kompleksih, kar se danes označuje kot kompleksni, strnjeni pouk.

Delovna šola pa ni le posledica gospodarskega liberalizma in znanstvene specializacije, temveč je nujna tudi zaradi velikega napredka biologije in psihologije v najnovejši dobi. Moderna psihologija je zadalja Herberterovemu psihološkemu in logičnemu sistemu, ki naslanja vse duševno življenje na predstave, smrtni udelec, ker gleda človeka kot enoto, pri kateri je treba poleg miselne funkcije uvaževati tudi čute, čustva in voljo. Biologija nam kaže človeka kot organsko bitje, ki se po imanentnih naravnih zakonih razvija od znotraj navzven in ne narobe. To so načela nove šole, ki hoče postaviti otroka v središče vzgoje kot subjekt proti principu samovolje, mehanizma in emanacije tradicionalne šole. Tradicionalna šola je preobremenjevala otroka s stvarno snovjo, česar je bila kriva pred vsem razdelitev pouka po predmetih. Na ta način je vzgoji manjkalo jolgla uz skupnosti in je otroka odražala očetnemu življenju. V stari šoli so otroci čisto pasivni, pri čemer se vzgajajo samo njihove receptivne sposobnosti, a še to brez vsakršnega ozira na njihovo zanimanje. V resnici pa bi moral biti izhodišče vsake vzgoje otrokov dom in njegov domači kraj, saj je tu osredotočen najboljše delež njegove pozornosti. Učno snov so po starem izbirali strokovnjaki za posamezne predmete, ki so vsakikoli odrabli gradivo z vidika odraslih ljudi in potreb življenja. Strukturalna psihologija pa uči, da živi otrok v vsaki dobi svoje posebno življenje in temu življenju se mora snov prilagoditi. Prav tako je stara šola v otroku premalo gojila samostojnost in je premalo pozornosti posvečala socialni vzgoji. Poleg tega je jasno, da zaradi otrokovega pasivnega zadržanja o vzgoji pri takem načinu sploh ne moremo govoriti, saj je vzgoja mogoča le, če je otrok v vsakem pogledu aktiven.

Na koncu je predavatelj označil še konkretne smernice, po katerih je treba snovati nove učne načrte. Ves pouk naj bo domoroden in sloneti mora na ustvarjalno-ročnem in duhovnem delu otroka. Za vsa država naj se uvede skupen okvirni šolski načrt, kakor je naznačen že v znanem Vrančevem projektu.

no iniciativnostjo in organizacijskim talentom, z verno in mnogostransko delavnostjo in dragoceni izkušnjami je vneto sodeloval pri smotnih in velikopoteznih akcijah, ki je kmalu vtisnila Pragi značaj slovenske Meka, središča slovenskih ved in romarske poti slavistov vsega sveta. Kdor pozna razvoj praških slovanoznanskih študij in postane posameznih organizacij, ki delujejo v tem duhu, ve, kolikšen osebn delež ima pri vsem tem Prof. dr. Murko.

Zelo obsežno in mnogostransko je tudi dr. Murkovo znanstveno delo. Njegova poglobljena panoga je literarna zgodovina, vendar je tudi v raznih drugih strokah slovanoznanstva uveljavil svoje izredne sposobnosti in ogromno znanje. Okvir tega članka nam ne dopušča, da bi posebej naštevati in označevali njegove spise. Naj samo omenimo, da je prof. dr. Murko najboljši poznavalec jugoslov. narodne epike in že rezultati na tem polju bi bili zadostni, da mu zagotovo trajno mesto v naši kulturni zgodovini in hvaležnost vsega slovenskega juga.

S ponosom se Slovenci spominjamo tega svojega rojaka in želimo gospodu profesorju, da bi mu usoda naklonila še mnogo takih zdravih let, kakor so v zvezi vsemu bila do sedanjega let, v katerih bo z marsičimer izpopolnil svoje delo in z novimi dragoceni vzpodbudami podprl razvoj slovenskih kulturnih in posebej še znanstvenih stikov.

»Jutro« pa bo v jutrišnji številki izpopolnilo te skromne vrstice z daljšim člankom, ki bo prikazal odličnega jubilanta v njegovem praškem okolju in prinesel nekatere njegove najnovejše izjave o aktualnih zadevah in problemih slovanoznanstva.

generala gg. Jovanović in Popadić, predsednik oblastnega odbora JS g. Pirkmajer in drugi, Zbralo se je tam tudi mnogo odličnih dam.

Ob 20.30 so pod vodstvom plesnega učitelja g. Jenka prikorkale v dvorano na rodno noše, se strmile v mogočen sprevod in naposl-d so vsi skupaj zaplesali seljan, čičo. Sledili so nastopi posameznih plesnih skupin. Najprej po nam štirje pari zapledali slikovito češko besedo, nato pa primorska skupina ob zvokih lastnih godcev (bas, klarinet, violina in trobenta) buzdsko kolo. Lep in prav slikovit je bil tudi ples jugoslovenske skupine: v dvorano je prišlo 13 zalih deklet v jugoslovenskih nošah in z njimi v družbi 13 strumnih oficirjev v paradnih uniformah. Godba »Slogoe« pod taktirko g. Svetela je udarila kolo in zaplesali so mladi pari, da so se iskri le oči.

Sledila je uradna otvoritev plesa: divizionar general g. Nedeljković in ja njim vsi ostali predstavniki so zaplesali kraljevsko kolo. Na Taboru se je nato razvila prijetna družabna zabava, ki je trajala do jutra.

Tudi natakariji in poštariji so plesali

V elegantni dvorani Trgovskega doma so se zabavali natakariji ob zvokih izvrstnega Nagodstovega jazza. Polno je bilo tudi tam, saj je to močna stanovska organizacija, a natakariji imajo tudi mnogo znancev in prijateljev. Živahno je seveda

ELITNI KINO MATEICA
Telefon 2124

DANES OB 4. uri

HANS ALBERS
V NAJSENZACIONALNEJSEM VELEFILMU SEZONE

TAJNI KURIR

Paramountov žurnal. Pogrebne svečanosti za pokojnim kraljem Jurijem V.
PREDSTAVE OB 7. IN 9.30 ODPADEJO RADI KONCERTA

postalo šele po polnoči, saj večini natakarijev delo ne dopušča, da bi pred polnočjo pohiteli na zabavo.

Velika družina poštarjev se je pa zbrala v dvorani Delavske zbornice. Igralo je domača godba in poštariji so se prav imenitno zabavali.

TOLSKI PODVRZENIM IN MISIČASTIM, PRI KATERIH SE KAZEJO ZNAKI RAZNIH TEOB ZA RAZDOLŽNOSTNEGA IZLOCANJA SOKOV, pomaga odlično večtedenska pitna kura z naravno

FRANZ-JOSEFOVO

grenčico. Taki ljudje morejo tudi doma — a pod nadzorstvom svojega zdravnika — delati kuro za hušanje.

Ogl. reg. S. br. 3047/356.

Ljubljanska nedelja

Ljubljana, 9. februarja

Solčna nedelja

Po treh deževnih nedeljah je bila današnja solčna. Sest tednov smo imeli naravno in megle, a zdaj se je vreme le ustalilo. Pred dnevi je ptilnil sever, v petek in soboto je še pihala burja, a današnja nedelja je bila najlepši dan v letu. Ugodna vremenska poročila so seveda izvalila mnogo smučarjev v planine. Smuka je bila imenitna.

Popoldne so se kar valile množice iz mesta, in Smarna gora je doživela rekordne obiske. Travnjavska uprava je pomnožila vozove, a še komaj je zmožla naval.

Huda poškosba z nožem

Okrog 1. zjutraj je zapel zvonec na ševalni postaji. Klicala je poljanska poli-

cijska stražnica reševalce na Poljansko cesto 15. Tam je ležal na pločniku moški, ki je močno krvavel. Bil je to 34-letni trgovski pomočnik Fric Kenich iz Ljubljane. S slabotnim glasom je pripovedoval, da so ga iz neznanega vzroka v Stročiški ulici ustavili neki fantje, ki jih na videz pozna, planili po njem in, ker se jih je otepal, ga je eden izmed njih z nožem sunil v trebuh. Imel je še toliko moči, da se je zavelkel na Poljansko cesto, kjer se je zgrudil.

Po drugi verziji pa je bil mož v družbi s prijatelji, a domov grede so se sprli in sponadli, pri čemer ga je haje sunil z nožem neki njegov znanec. Reševalci so Kenicha prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da je poškosba precej nevarna, vendar ni smrtno nevarna. Policija je uvedla preiskavo.

Maribor preko nedelje

Maribor, 9. februarja

Občni zbor Muzejskega društva

je bil dopoldne. Po uvodnih izjavanjih predsednika dr. Kovarča je sledilo obširno poročilo društvenega tajnika arhivarja prof. Baša. Iz poročila povzcanmo: Muzej je obiskalo v preteklem letu 3998 oseb, med njimi ned 200 znanstvenikov. Društveni član je 301. Svoje delo je usmeril odbor v preteklem letu v narodopisno smer vendar so se vse zbirke izpopolnile z novimi dragocenimi pridobitvami. Omeniti je zlasti sistematično zbiranje slik na steklo iz mariborske okolice in definitivno urejeno razstavo generala Maistra. Sledkoprej pa moti razvoj muzeja vprašanje prostora. Zatem je prof. Baš še prečital poročilo blagajnika inž. Baumgartnerja in je nato poročal ravnatelju študentske knjižnice prof. Glaser. Po poročilu nadzorstva so sledile slučajnosti in je bil ob tej priliki izvoljen konservator dr. Stele ob 50 letnici spričo njegovih zaslug za odkrivanje in vzdrževanje epomenikov v Pomurju in Podravju za častnega člana Muzejskega društva.

Združenje mesarjev in klobsičarjev

je imelo redni občni zbor, ki ga je vodil predsednik Anton Tavčar. Izporna poročila o delovanju v pretekli poslovni dobi je podal društveni tajnik Julče Novak. Bilo je nešteto intervencij na pristojnih mestih. Na občnem zboru se je obravnavalo tudi vprašanje nove mariborske mestne tržnice in se je obravnavala možnost uredničenja osnutka, da se uredi tržnica ob Kopališki ulici. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno doseđani odbor.

Maribor. Nadaljevale so se prekrajane partije iz drugega kola in je Štupan promagal Kukovca, dr. Lipai pa je dobil partijo proti Lesniku, ki danes ni nastopil, zaradi česar je bil kontumaciran. Tudi Lobkov in Mešiček nista svoje partije nadaljevala; Mešiček se je že večeraj vdal, ker ni imel nade na uspeh.

Mariborski sablači

so se sinoči in danes dopoldne borili s sablači ljubljanske liriije zaradi priprave na bližajoče se tokme za državno prvenstvo. Tekom so se udeležili tudi sablači iz Gradca in Jan je prisostvovalo precej občinstvu. Navzočen je bil tudi mestni poveljnik general Milutin Milenković.

Lepo uspelo akademijo

so priredili danes pomladki Jadranske straže v mariborskih šolskih zavodov pod vodstvom krajevnega odbora Jadranske straže v proslavo vladike Strossmayerja v dvorani Unions. Akademija se je otvorila s komično »Breči veseli vsi«, in so zatem sledili v vsiki in glasbeni nastopi, pri katerem so sodelovali zbori t. gimnazije, učiteljske šole, meščanske šole in inženjske podoficijske šole. Na sporedu so bile tudi deklaracije, simbolična slika, zborna deklaracija in izvajanje »Jadranske barokole« (orkester poudelka Jadranske straže). Slavnostni govor o Strossmayerju in Jadrani je imel dikj klasične govornizije Stanko Kocipec.

Tragična smrt mlade posestnice

V Zgornjih Hočah se je pripetila tragična nesreča, ki se je zaključila s smrtjo mlade, komaj 35 letne posestnice Barbare Visočnikove. Hotela je po krmo na skedenj, pa ji je po nesrečnem naključju na levti spodrsnilo, da je treščila na tla v globino okoli 5 m. Obležala je s polomljeno hrbtenico in so jo takoj prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer pa je v noči na nedeljo podlegla smrtonosnim poškosbam. Njena tragična smrt je zbudila občee sočutje.

Zbor mornarjev

Danes dopoldne je bil pri Viciu redni občni zbor mornarske sekcije JS v Mariboru, ki ga je vodil podpredsednik Slavko Jerab. Pozdravil je predsednika mestnega odbora dr. Vrečke in vse druge. Obširno poročilo je podal tajnik Rozman.

Sekcija šteje 155 bivših mornarjev in spada med najmočnejše v državi. Blagajniško poročilo je podal Cvetnič. Pri volitvah je bil izvoljen pretežno doseđani odbor s predsednikom Jugom in podpredsednikom Jerabom. Po volitvah je spregovoril predsednik oblastnega odbora JS dr. Lipold, ki je navzočne mornarje vzpodbujal k nadaljnemu vztrajnemu delu.

Slovenski predpust v Beogradu

Beograd, februarja

Predpust je bil in bo čas veselja in zabave, pa bi se dejalo, da je tak tudi za naše beograjske Slovence. In kako ne, ko je človek, ki se dan za dnem, tedem za tednom, mesec za mesecem ubija z delom, umnim ali ročnim — naš Slovence so večinoma poklicali semkaj »na delo« — ne samo vreden, temveč tudi potreben oddih, razvedrila, zabave! Pa naj imamo zato tudi svoj predpust, svoj slovenski predpust. Danje nam ga naše »Društvo Slovencev« v Beogradu. Toda ne mislite, da je ta naš predpust ves in izključno posvečen Kurentu in njegovim »okroglinam«. Niti oddole!

Naše »Društvo Slovencev« v Beogradu je za svojega kratkega, komaj trimesečnega obstanka že pokazalo, da zna prav dobro združevati »utile cum dulce« in nam je pripravilo tudi predpust po istem tem receptu. Priredilo nam je, če se ozremo nazaj samo v mesec december, »Milačevčev večer«, ki ga smemo šteti med najprijetnejše večere, kar smo jih doživeli v Beogradu, aš je obenem obdarovalo tudi lepo število ubožnih slovenskih otrok. Za božičnico je slovensko žensko društvo s sodelovanjem našega »Društva Slovencev« porazdelilo ubožnim našim rojakom oblek, perila, drv in drugih nujnih potrebščin v približni vrednosti 6.000 Din. in društvena socialna sekcija, ki je v stalnih stikih z ženskim društvom tudi ob vsaki priliki pomoč rojakom, ki se v sili in potrebi zatekajo k njej. Iz dohodkov tako lepo uspelega društvenega »Silvestrovega večera« pa je društvena knjižnica, ki z društveno čitnico, dobro založeno s listi in časopisi, postaja vse bolj in bolj prosvetno pribelališče vse naše slovenske beograjske kolonije, dobila znaten znesek 1300 Din za nakup novih knjig.

V soboto, 15. februarja, priredi prosvetna sekcija »Aškerčev večer« v Češkoslovaškem domu v Garašaninovi ulici št. 39. Uvodno besedo na tem večeru izpregovoril predsednik te sekcije Slavko Savinšek. O Aškerču bo predaval Tone Potokar. Štiri dramske sekcije pa bodo deklarirale nekaj Aškerčevih, čemur bo sledil domač družabni večer s petjem društvenega pevškega zbora.

Edina res prava predpustna prireditve bo v soboto, 22. februarja, v restavracijskih prostorih hotela »Palace« in sicer pod imenom »Plesa pod masko«. Za to prireditve se uvaja prijetna novost, da bo brez vstopnine.

V vseh društvenih sekcijah in njihovih prireditvah sodeluje z veliko vno mo tudi naše slovensko visokošolsko dijaštvo, ki si je v okviru društva osnovalo za svoje posebne namene svojo posebno akademsko sekcijo, katere šteje danes okoli 40 članov.

Vermouth

boljši od vsake inozemske znamke dobite pri trvdri

PERO KOLIĆ - Dubrovnik
velvetrgovina z vinom
VZOREC NA ZAHTEVO: 2 orig. steklenici po 1 liter franco poština in pakovanje Din 80.—

Objave

Komorni koncert v Filharmonični dvorani bo drevi ob 20. Nastopi znameniti godalni kvartet iz Dresdena, ki ga sestavljajo Fritsche, Schneider, Hofmann-Stiri in Bülow. Dresdenski komorni kvartet je umetniško združenje, ki slovi po vsej srednji Evropi, pa tudi izven njenih mej. So prvotni umetniki, ki z največjo umetniško dovršenostjo in popolnostjo izvajajo komorna dela. Na sporedu imajo Hařdno kvartet op. 3, Beethovenov op. 95 in Dvořakov op. 96. V eni prejšnjih številik smo omenili, da bo godalni kvartet dodal Škerjančev IV. godalni kvartet; to pa, žal, torkaj ne bo mogoče in se bo izvajal na prihodnjem njihovem koncertu, ko pridejo s pet v našo sredo. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Katarina Izmajlova (Lady Macbeth meenskega okrožja) je opera mladega ruskega skladatelja Dimitrija Šostakoviča, ki jo uprizori ljubljanska opera v sredo 12. m. Dejanje, povzeto po noveli ruskega pisatelja Leskova, je dramatično in sitno napeto. Vpletene pa so tudi živopisne scene in komični prizori, ki tvorijo blagodni kontrast mračni tragediji. Nosilci komičnega elementa bodo v ljubljanski izvedbi gg. Banovec (vinjeni kmetič), Janko (vodja straže) in Zupan (stari svat). Poleg Oljdačopove, ki bo kreatorla naslovno partijo in Golobove (Sonjčak), nastopita v manjših ženskih vlogah Poličeva in Ribičeva. Opozarjamo da danes, da je zaradi velikega poprašejanja drugih opernih gledališč dobila uprava našega gledališča orkestralni material na Posodo le za zelo omejen čas, tako da bo število ponovitev tudi zelo omejeno. Zato prosimo občinstvo, da se ne zaneza na eventualne poznejše ponovitve, temveč da si ogleda to nad vsa zanimivo in pomembno opero že pri prvih izvedbah.

75 letnica profesorja dr. Murka

V zlati slovanski Pragi praznuje danes 75 letnico rojstva odlični učenjak, evropsko znani slavist dr. Matija Murko. Njegovo ime je nerazdružljivo zvezano z razvojem slavističnih študij, posebej z njihovo literarno-zgodovinske panoge. Za proučevanje Slovanov si je pridobil Prof. dr. Murko kakor le redko kdo nevenljivih zaslug in s polno pravico stoji danes na čelu najvišjega slovenskega znanstvenega zavoda — Slovanstkega inštituta v Pragi. Vzlic častiljivi starosti je še vedno vzor izredne delavnosti.

PRIDE
vesela opereta

Gospodična tajnica se poroči

Godba: Pavel Abraham.

Med drugim je urednik slavistične znanstvene revije »Slavica« in organizator slovenskih kulturnih, zlasti znanstvenih prireditvev v Pragi. Z mladostnim vzgornom, ki je v tej starosti presenetljiv, stoji sredi vsega obsežnega dela, s katerim Praga neprestano znova potrjuje, da je središče slovenske misli in vzajemnih stremeljenj.

Prof. dr. Murko je eden najpomembnejših Slovencev. Poleg vseh drugih vrin, ga odklikuje še to, da je trdno zvezan z domačin svetom, čeprav je največji del svojega življenja preživel v tujini. Po rodu je iz Drstela Pri Ptuj. Studiral je na dunajski univerzi germanistiko, nato pa se je kot tučenec velikega rojaka Miklošiča posvetil slavistiki, ki ga je napotila v Rusijo. L. 1898. se je na Dunaju habilitiral za docenta. L. 1902 je postal profesor slovenskega jezikoslovja in književnosti v Gradcu. L. 1917. pa je prevzel po prof. Leskiju slavistično stolo na univerzi v Lipskem. Po prevratu se je odločil za Prago kjer se je kmalu udomačil in postal osrednja osebnost tamošnjih slavistov. S svojim obsežnim znanjem, izred-

18 letnica mornarskega upora v Boki Kotorski

Split, 9. februarja.

Jutri 10. t. m. poteče 18 let, odkar so bili mornarji Slovencev Grabar, Hrvata Zigorić in Berničević in Čeh Raš usmrčeni. Avstrijska vojaška justica jih je obsodila kot vodje znane revolucije v Boki Kotorski in februarja 1. 1918. Takratni revoluciji so se pridružili tudi nekateri Dunajčani, ki pa so bili po večini oproščeni, češ da so bili k uporu zapeljani od Jugoslovenov. Dunajski poslanec dr. Adler je tedaj v dunajskem parlamentu interpeliral ministra za vojsko, češ da Nemci niso ničesar zakrivili, temveč le Jugosloveni. Preki sod pod predsedstvom višjega avditorja Euge-

PRIDE
vesela opereta

Gospodična tajnica se poroči

Godba: Pavel Abraham.

na Ehrendorferja in prisednikov Viktorja Heregeja in dr. Karla Starke je izrekel nad imenovanimi štirimi smrtno obsodo, nad ostalimi Slovenci pa večletno ječo. Med drugimi sta bila obsodena tudi naša očja rojaka kontrolor Marušić iz Ljubljane in žužek iz Škofje Loke.

Organizacija upora je bila izključno v rokah Jugoslovenov in Čehov in je imela namen uničiti avstrijsko mornarico ter spustiti veslele škozi Dalmacijo v Podunavje. Če bi se bil ta upor posrečil, bi se bila svetovna vojna končala za pol leta prej. Dolžnost vsega jugoslovenskega naroda je, da se ob obletnici spominjamo teh velikih žrtev za naše osvobojenje.

Sredi predpusta ...

Ljubljana, 9. februarja.

Sinoči je Ljubljana spet rajala Na vseh koncih in krajih v mestu so bile domače zabave in predpustne prireditve, zasedne so bile skoro vse dvorane in angažirane vse godbe. Sredi predpusta smo

Ples JS v narodnih nošah

Jadranska straža je imela svoj tradicionalni ples na Taboru, kjer je arhitekt g. Jože Mesar dvorano primerno pripravil. Ves strop je bil preprežen z girlandami zastavic vseh narodov, a dekoracije sten pod balkonskimi ložami so nam kazale morje; na eni strani je bil zeleni Rab, na drugi pa del solnčnega Egipta z vsemi njegovi vimi posbnostmi. Po drevesu se je spenjala velikanska boa, ob obrežju so se

smukale opice in velikanska libela je pravkar sedla na razcevit kaktus.

Dvorana se je začela polniti kmalu po 20. Prihajale so tudi številne narodne noše, brhke Česosllovakinje in svojih pisanih nošah. Kranjci z marelami, Makedaonke v razkošno vezilih, z zlatom positih krojnih, šegavi Primorci in drugi. Pozornost je vzbujala tudi gdč Erika Skuškova v originalni japonski noši.

Došle goste so sprejemali člani oblastne ga odbora JS Posebno toplega sprejema je bil pa deležen divizionar g. Nedeljkovič, ki je v spremstvu soprane. Na častnih sedežih na odru so se zbirali predstavniki oblastev Poleg divizionarja so posetili prireditve prosvetni šef prof. Breznik kot zastopnik bana, podžupan g. dr. Ravnhar,

PRIDE
vesela opereta

Gospodična tajnica se poroči

Godba: Pavel Abraham.

S šahovskega bojišča

Dopoldne je bilo v Centralu nad ljubljane šahovskega turnirja za prvenstvo Ma-

Razdelitev ogromne dediščine

Vsak izmed 143 dedičev dobi po 260 milijonov dinarjev

Split, 9. februarja. V začetku preteklega meseca je časopisje poročilo, da se je po 50 letih končala pravda okoli velike zapuščine Leopolda Weisbergerja, multimilijonarja iz Sidneyja v Avstraliji, ki je umrl 1. 1886. brez oporoke, zapustil 150 milijonov funtov šterlingov.

Eden izmed dedičev živi, kakor piše »Novo Dobas«, v Splitu. Je to Josipina Labandova, ki ima s svojim možem v našem restavraciji »Salona«. Po njeni izjavi je bil Leopold Weisberger njen praded, Njen oče Stefan Buzaši se je v zvezi

z ostalimi sorodniki iz Madžarske že dolgo let pravdal z drugimi sorodniki, ki se pišajo Weisberger, a niso direktni potomci Leopolda Weisbergerja. Kakor je izjavila Labandova, se bo zdaj vsa dediščina razdelila na 143 sorodnikov izmed katerih prejme vsak po 260 milijonov dinarjev. Nedavno je namreč prejela od očeta iz Madžarske pismo, ki jo poziva, naj se zgłosi pri budimpeštanskem sodišču, kjer se obravnava spor okoli te ogromne zapuščine. Labandova pravi, da bo s temi milijoni, če jih dobi, zgradila po naših letoviščarskih krajih več hotelov,

Krasen uspeh naših smučarjev

V slalomu je bil Praček med 70. tekmovalci 15. Čop 25. in Žnidar 33. — Med 21 narodi smo sedmi — Nemčija si je priborila drugo zlato in srebrno, Francija pa bronasto kolajno — Kako je bilo pri damskem slalomu

Go-Pa, 8. februarja

Tretji dan olimpijskih zimskih iger je ostal v krasnem sončnem vremenu, ki je šele omogočilo tisočim in tisočim tujcem, po več dni navzočih v olimpijskem mestu, da so se razgledali po tej veličastni gorski panorami. Res jih zgodaj ni bilo mnogo na prostem, kajti pritiskal je precejšen mraz, toda okoli 10. so oživeli položni bregovi okoli stadiona in Kocheberga in proti cilju za slalom pod hribom Gudi so se že valile goste množice občinstva. Pogled na stadion, skakalnico in te verige kristalno belih gorskih velikanj, ki obdajajo to svetovno zimovišče, je res edinstven. Če posije na vse to še kakor preprosto zrnko sonca, ga menda še med poslovnimi ljudmi, ki jih zaradi organiziranja te prireditve mogoče med publiko in tekmovalci, ni nikogar, ki bi mu veselja ne igralo srce v zavesti, da je ta tako redka mednarodna manifestacija zimskih sportov dobila tako nepozaben vnanji okvir.

Sobotni spored

Današnji spored je bil prav za prav skromen, če ne računamo serije hokejskih tekem, pri katerih se zbira tamkaj na ledenem stadionu ali pa na Riesserskem jezeru na tisoče in tisoče gorečih pristavec te borbene igre. Olimpijska lokalna poročevalna služba je urejena tako vzorno, da na vseh prizoriščih istočasno ali nekaj minut pozneje izvedo gledalci za vse rezultate po Garmischi. Za primer naj navedemo, da smo tudi sredi ob 21.30 pri napeti hokejski tekmi med domačini in Italijani imeli poročevalci že nekaj minut pozneje v rokah tiskane komunikacije z glavnimi podatki. Ti komunikacije se prenašajo s pomočjo pisalnih naprav v daljavo naravnost v tiskovni urad, kjer jih po odrejenih predelih dobijo vsi, čeprav in baš zato, ker ne morejo biti navzoči povsod.

Glavni dogodek torej je bil ženski slalom, za katerega izid je vladalo med domačim občinstvom silno zanimanje. Kakor smo poročali, je večer favoritinja Christa Cranzova po nesrečnem padcu zaostala na 6. mestu, toda vsi računi so bili taki, da bo držna smučarka v slalomu, ki je njena specialiteta, nadoknadila razliko ter opravila Norvežanko Schou-Nilsen ob najvišjo lovoriko. Današnji slalom je bil v teh prognozah več ali manj ogorčen dvojni med Norvežanki in Nemčijo ali severno in srednjo Evropo za primate v ženski alpski kombinaciji.

Začetek tekme je bil — seveda točno ob 11. Snežne priške so bile idealne, kakor narečene za slalom; srednji del te proge je smerom poldneval, toda zadnji sneg je le pokrnil in prvi tek je šel tudi preko tega dela v splošnem dobro. V drugem teku so morali štiri vertikalna vata v tem delu, ki jih je bilo vsega 23, nekoliko prestaviti, kar pa ni bistveno spremenilo figure poprej trasirane proge. Za tisoče in tisoče na cilju je bil ta popravek prav dobrodošel, ker so tako videli tekmovalke skoraj od starta do cilja. Proga z višinske razlike 200 m in dolžino 600 m je tekla po pobočju hriba Gudi, strešja od stadiona, tako da so tekmi sledili lahko tudi mnogi, ki so se iz udobnosti razmestili kar po tribunah desno in levo od olimpijskega doma. Seveda je razen teh in mrazilišča okoli cilja bilo še sto takšnih, ki so se potrudili v višino in z majhnimi presledki obkolili progo od vrha do dna.

Tudi ta vnanji okvir je moral biti organizatorjem v veliko zadovoljstvo. Za posamezne vstopnice so pobirali po dve marki, sicer pa organizirali še prodajo javnih, pijač, olimpijskega propagandnega gradiva, senčnikov zoper sonce in sploh vse, kar pride na misel razvajanemu gledalcu z dolarsko valuto.

Prvi slalomski tek

S strelom iz topiča se je prva spustila večerajšnja zmagačinja Schou-Nilsen, ki ji sicer ni šlo neprekosljivo, toda s časom 80.1 smo bili zadovoljni. Druga, Rescheva le je povajala tik pred ciljem in se tudi gorjo za svojih sukala preveč previdno, tako da je beležila 85.5. Prvo kvaliteto je pokazala njena rojakinja Grasegger, ki je brez padca izboljšala čas na 76. Švicarka Steuri je sicer prišla v odličnem času 77.2, zato pa v spodnjem delu izpustila vrata. Potem je spet Nemka Pfeiferjeva, ki pa tudi nima same sreče in čas 80.8. Zdaj se sliši iz zvočnika s povzdignjenim glasom (tudi napovedovalec ne more drugače): na progi je — Cristel Cranz! v ostrih kristalnih rezirah, ki pa ji tudi ne povzročajo škode. Med množico vihar odobravanja! Čas je bil 72.4! Potem pride Angležanka Pinching, ki si prvič dovoli čas nad 100 sekund, nato dobra Norvežanka Dybwad, ki pride tudi na 86.5 in kar takoj Italijanka Wiesinger, ki pa tudi ne more popraviti večerajšnje zaostanka. Potem gre vrsta dalje, vseh je 36. Kolikor gre bolj vrstni red proti kraju, tem slabši so pojavi gori po bregu, med njimi se s slabe strani opazajo 3 Čehoslovakinje, precej šibke in v oblasti smuča so tudi zastopnice preoceanskih držav, najbolj neolimpijske vloge pa igrajo zanimive gostinje iz Španije in Latvije, o katerih napovedovalec sam priznava, da jim slalom očividno povzroča nekaj težav. Za progo, ki jo je Cranzova presmučala v dobri minuti, potrebujejo tudi kar nad 3 minute. Sodniški zbor je za drugi tek izločil vse (6), ki so imeli čase nad 150 sekund.

Drugi slalomski tek

Po zgornjem sklepu je bilo tekmovalk samo še 29. Počakajmo na elitni Schou-Nilsenova gre odlično in čas (77.2) ima boljše. Zdaj je še vprašanje, kako bo vse skupaj! Rescheva je tudi boljše kot v prvem poizkusu. Graseggerja pri tej turi nima dobriča, prav tako niti Steuri, ki vedno pozabja na vrata. Prav izvrstno je prišla Pfeiferjeva, toda med tem je že spet uprto vse na start. Spet se napovedovalec tres glas! Cranzova se spusti, že jo vidimo po prvih ovirah na ostrem zavoju, potem po onem strmem saku med štirimi vrati: kot na parketu in še ovinek, pa je že v poslednjem zamažu. Množice tulijo, saj se jim kar zdi, da je moralo biti rekordno. Dvakrat mora napovedovalec počakati, da izvem za rezultat tudi neopredeljeni. 80.1. Zdaj je padla koka. Zmagovalci privedejo pred mikrofona, da pove svoj prvi občutek. Še ji zastaja dih, toda to zatrjuje, da je vesela, da je bilo tako dobro. In napovedovalec zavlaži v imenu občinstva, da smo žnjajo zadovoljni. Prosim, zakaj pa ne! Zanj v te disciplini na olimpiadi ni konkurence. Po tej ugotovitvi se množice obrnejo proti mestu. Za ostale ni bilo več zanimanja. Poizkusile so še enkrat, kakor je v pravih in morda se je ponekod za malenkost popravilo. Toda v splošnem so bile reprize enake prvemu startu.

Podrobni rezultati

1. Canz Christl (Nemčija) 72.4+70.1.
2. Grasegger Käthe (N) 76.7+77.4.
3. Steuri Erna (Švica) 77.2+81.2.
4. Pfeifer Hadly (N) 80.8+78.8.
5. Schou Nielsen Larva (Nor.) 86.1+77.3.
6. Kessler Jeanette (Angl.) 85.7+82.2.
7. Dybwad Johanne (Norv.) 86.5+90.9.
8. Resch Lisa (N) 97.5+

Včerajšnji slalom moških

Go-Pa, 9. februarja

Progo za moški slalom — drugi del alpske kombinacije — so trasirali na Gudibergu, ki se dviguje nad železniško progo, ki vodi iz Garmischa proti zapadu. Proga je merila približno 600 m z višinsko razliko 300 m in je bila torej povprečno nagnjena za 50 stopinj, kar dovolj jasno priča o izredni težavnosti. Ne le, da je bila strmina izredno huda, trasa je bila vrh tega natrpna z najtežjimi vratacimi in je mogel uspeti le tehnično prvovrsten in rutiniran tekmovalc.

Napeto pričakovanje

Na cilju se je zbrala tisočglava množica, ki je med živahnimi debatami, ali se bo Nemcem posrečilo, da bodo tudi v moškem slalomu nadoknadili izgubljeni teren v smuku kakor njihove tovarišice, zasedli tudi v moški alpski kombinaciji prva mesta, čakala na znak za pričetek starta. Ko je zadelon topovskih strel, je zavladala v bučaju množični grobna tišina. Slišati je bilo le še napovedovalca pri ogromnem zvočniku, ki je podrobno opisoval vse faze gibanja vsakega posameznega tekmovalca. Vreme je bilo zopet prirediteljem naklonjeno. Bilo je krasno zimsko dopoldne brez oblaka in je sonce nenehoma pošljalo svoje pozdrave na desetthoše.

Častni tek Cranzove

V znak priznanja imejteljici prve zlate kolajne na IV. zimskih olimpijskih igrah je vodstvo tekovanja dovolilo lepi Nemki Cranzovi, da se je v častnem teku poizkusila tudi na mnogo težavnejši in napornejši moški progi. Tudi na tej je pokazala vse svoje odlike in jo presmučala tehnično brezhibno in brez padca. Na cilju jo je pozdravil orkan navdušenja.

Tek izven konkurence

Prvi se je spustil po stnižni Anton Seolos, junak FIS tekem, ki ga splošno imenujemo kralja alpske kombinacije. Je Avstrijec iz Predariške, ker ga pristojevalo med smuške učitelje, na olimpiadi ni smel startati. Zato je izven konkurence pokazal svoje znanje in je presmučal vsa vrata brezhibno in kljub veliki brzini s tako lahkoto, da so se mu vsi divili. Zal njegovega časa niso razglašili, po splošni sodbi je pa njegov čas daleč prekosil čas najboljšega Avstrijski in švicarski specialisti za to panogo, bodo še letos na FIS tekmah pokazali svoje znanje, kajti za te tekne ne velja prepoved glede smuških učiteljev.

Galerija mojstrov

Sledil je start prvega tekmovalca v konkurenci. Na tečajno pot se je podal Birger Ruud, zmagaovalec v smuku. Njegov tempo je bil preoster — posledica pomanjkanja rutine — zato je dvakrat padel. Njegov čas 1:25.9 ni bil slab. Za njim je švignil po pobočju Pfnür, drugi v smuku. Takoj se je videlo, da je na progi specialist za alpsko kombinacijo. Smučal ni tako hitro, a zato previdneje in sigurneje ter je šele na zadnjem delu progo silno povečal hitrost. Čas 1:12.1 je bil, kakor se je izkazalo, najboljši ne le v prvem temveč tudi v drugem teku.

Na red je prišel mali Guzzi Lantschner, rodomek Tirolca iz Innsbrucka, ki pa je presledil k Hitlerju in je startal za Nemčijo. Pri prvih vratah je bil nekoliko neigurn, nato pa ni prav nič zaostajal za svojimi mprrednikom. Čas 1:16. Pravi dober je bil tudi Francoz Allais, ki pa je v drugem delu proge padel in zgubil dragocene sekunde. Čas 1:20.4. Sedil mu je Norvežan Konningen. ki ga je položilo v sneg na istem mestu. Dosegel je 1:29.3. Nemec Wörmde je izpustil vrata in se bode njegovemu času 1.22.9 pridružile še kazenske točke. Prav dober je bil brat olimpijske prvakinje Rudt Cranz s časom 1:20.9, ki ga je pa prekosil Italijan Sertorelli s 1:19.2. Kot deseti bi moral startati Sigmund Ruud ki pa ni nastopil. Takoj po končanem smuku se je namreč podal na trening na olimpijsko skakalnico, kjer

82.9, 9. C'ara Frieda (Italija) 98.1+95.1, 10. Nissl Greta (Avstrija) 98.5+98.7.

Končni rezultati

Za žensko alpsko kombinacijo je skupno s smukom dokončni rezultat naslednji:
 1. Cranz Christl (N) 94.12+100 ali 97.06,
 2. Grasegger Käthe (N) 97.88+92.63=95.26
 3. Schou Nielsen Larva (Norv.) 100+86.96 ali 93.48,
 4. Steuri (Šv.) 95.01+89.71=92.36,
 5. Pfeifer (N) 94.65+89.04=91.85,
 6. Resch (N) 98.70+78.77=88.74,
 7. Dybwad (Norv.) 93.69+80.10=85.90,
 8. Kessler (Anglija) 83.31+84.63=83.97,
 9. Pinching (Anglija) 93.03+71.34=82.19,
 10. Bühler (Švica) 86.58+71.16. Prva Italijanka (Clara) je na 12. prva Avstrijka na 13. Holandka na 14. in Kanadanka na 15. mestu. Čehinja Behnhauerjeva se je kot edina mogla plasirati na 22. mesto.

Naši v smuku

K poročilu o moškem smuku je treba pristaviti naknadno, da so oficijelne rezultate uvrstili s tekočimi številkami (kljub enakim časom v dveh primerih). Tako je Praček ostal na 16. Čop je zato zdrsnil na 31. Žnidar pa na 50. mesto. Bolgara Dimitrova so diskvalificirali.

V penziju »Helene« je vse zdravo. Fantje so bili na zdravniškem pregledu. Srvavljeni so dobro in čakajo na velike dneve prihodnjega tedna. Medtem so pri speli v penziju domači listi, ki so zdaj teko zaželjena zveza z domom. In kakšna klobasa bi tudi ne bila odveč, kajti tukaj jim samo pravijo tako...

Kako so smučali drugič

Napetost je dosegla višek, ko se je ob 13.25 pričel drugi tek. Prvi je šel na start Birger Ruud, ki je bil topot mnogo boljši in sigurnejši, kakor v prvem teku in je tudi vso progo presmučal brez padca ter znatno zboljšal prvi čas. Stavil je vse na eno karto, samo da bi dosegel v končni klasifikaciji boljši rezultat in si priboril mogoče kolajno. Pa so bili Nemci vendar le boljše. Čeprav je smučal prav izvzno ter brezhibno obvladal vsa vrata, ni to zadostovalo niti za to, da bi dobil vsaj bronasto kolajno. To mu je odnesel Francoz Allais. Njegov čas je bil 1:17.1.

Sodaj pa je na startu Nemeč Franc Pfnür, junak iz Berchtesgadenu in pretendent za zlato kolajno. Da bi le videli nespoštnost nemških kibicov. Vse je kar drhtelo, ko se je Pfnür spustil s starta ter v elegantnih lokih smukal skozi vrata. Točno je bil prepovedan tek svojega prednika Ruuda. In ko je po zadnjih vratah v krasnem stilu prisel na cilju, se vihar navdušenja ni hotel poleči. Čeprav rezultat še ni bil znan, so vendarle vsi — tudi v tem oziru si na takih tekmovalnih kmalu pridobijo rutine — vedeli, da je Pfnür prekosil Ruuda. In res! Kmalu nato je napovedovalec naznanil njegov čas s 1:14.1.

Ze prihaja tretji — druga nada Nemčije Guzzi Lantschner. Takoj se mu vidi, da hoče napeti vse sile, da bi svoji domovini pridobil tudi drugo, to je srebrno kolajno. Tudi on presmuča progo v izbornem stilu in na cilju napovejo njegov čas s 1:15.6.

Mnogo pozornosti je že predvečerajšnjem vzbudil stari preizkušeni tekmovalc na težkih FIS tekmah Francoz Allais. Znano mu je, da ne more več dobiti obeh Nemcev, vendar ostala je še ena kolajna — bronasta, ki jo hoče na vsak način pridobiti Franciji. To mu je tudi s krasnim tekem, v katerem se je odlikoval zlasti s svojo eleganco, uspele. Njegov čas je znašal 1:16.9.

Sledili so še ostali tekmovalci, ki so imeli nade na prva mesta. Jako dober je bil Konningen, ki pa je vendar zaostajal za svojim rojakom Birgerjem. Najboljši čas, ki ga je dosegel Nemeč Cranz, je bil četrti najboljši v drugem teku. Ugajajo so še Nemec Wörmde, Italijana Guameri in Sertorelli in Američan Durrance. Večina njih je čas prvoga teka zboljšala. Od slovenskih tekmovalcev naj še omenimo, da je Hromadka, ki je dosegel v smuku isti čas, kakor naš Praček, v slalomu popolnoma zatajil in je dosegel v prvem teku čas 1:47 sek. Od Bolgarov je dosegel najboljši čas Dimitrov s 1:28 sek., od Rumunov pa Klekner s 1:27.7 sek.

Kaj pa naši

Naši so se v splošnem odrezali dobro. Največ preglavice jim je delal nesrečni zadnji obronek, ki so ga na gostu in v ostarih zavojih posejal z vratic. Breg je bil zelo strm, deloma leden in tamkaj je zaneslo natančno vse tri naše tekmovalce, najmanj Pračka, ki je potreboval samo neznamno popravo. Malo bolj Čopa, ki je nerodno prestopal s smučmi na najbolj košljivi točki, še bolj pa Žnidarja, ki je zletel precej nizko po bregu in je moral zato lesti nazaj skozi vrata.

V drugem teku sta se popravila Praček in Čop. Smolo pa je zopet imel Žnidar, ki ga je v isti osmici pri drugih vraticih vrglo zopet po bregu, pa je moral zopet nazaj skozi vrata ter izubil dragocene sekunde, prva toliko kolikor je bil njegov tek slabši od prvoga.

Praček Ciril, naš najboljši zastopnik v alpski kombinaciji

Časi in mesta Jugoslovenov

Časi in placementi naše trojice so bili: Praček 94.4 in 92.6, to je 187 sekund. 17. mesto.

Čop 98.5 in 97.4, to je 195.9. 22. mesto. Žnidar 110.7 in 118.1, to je 228.8. 31. mesto.

Končna ocena v kombinaciji

Prvi dve številki pomenita točke v prvem in drugem teku, tretja številka pa skupno število točk, deljeno z 2.

1. Pfnür Franc (Nemč.) 98.49 in 100, t. j. 99.25 (zlata kolajna).
2. Lantschner Guzev (Nemč.) 96.38 in 96.13, t. j. 96.25 (srebrna kolajna).
3. Allais Emile (Francija) 96.18 in 93.20, t. j. 94.69 (bronasta kolajna).
4. Birger Ruud (Norv.) 100 in 86.75 t. j. 93.38.
5. Wörmde Roman (Nem.) 95.42 in 86.90 t. j. 91.16.
6. Cranz Rudi (Nem.) 94.54 in 87.52 t. j. 91.03.
7. Sertorelli Giacinto (Ital.) 94.23 in 86.54, t. j. 90.39.
8. Konningen Alf (Norv.) 95.67 in 84.45 t. j. 90.06.
9. Fossum Per (Norv.) 94.79 in 81.44 t. j. 88.12.
10. Durrance Richard (Amer.) 93.99 in 84.59 t. j. 87.74.
11. Lafforgue Maurice (Franc.) 87.25 in 84.40 t. j. 85.83.
12. Lunn Peter (Angl.) 85.64 in 81.99 t. j. 83.82.
13. Page George (Angl.) 83.84 in 81.86 t. j. 82.85.
14. Palmer-Tomkinson (Angl.) 81.88 in 83.15 t. j. 82.52.

Praček, Čop in Žnidar v kombinaciji

15. Praček Ciril 84.68 in 78.40 t. j. 81.54.
22. Čop Franc 76.93 in 74.83 t. j. 75.88.
33. Žnidar Emil 59.60 in 61.07 t. j. 61.84.

Dvoje gostovanj na Hermesu

V predtekmi so šiškarji tesno odpravili zagrebškega Željezničarja — Ilirija je v drugi tekmi proti mariborskemu Željezničarju utrpela občuten poraz

Smo tik pred začetkom prvenstvene sezone, šiškarji so dobili svoje obligatno tekmo proti zagrebškemu Željezničarjem. Hašk, ki bi moral nastopiti proti Iliriji, pa si je premislil. Odgovodal je. Mesto njega so prišli mariborski Željezničarji.

Hermes : Željezničar 3 : 2 (0 : 1)

Hermes: Oblak-Klančnik, Košmerlj-Primar, Košenina, Kretič-Derenda, Brodnik, Vidie, Mokorel, Rihtar.

Željezničar: Madjarec-Hladnik, Lukež, Papusta, Seb, Jeljinec-Bertoša, Urbanke, Buneta, Krizman.

Željezničar je precej razočaran. V tem gostovanju ni bil mnogo nad našim drugim razredom. Hermesani so napravili zelo prijeten uvod, v lepih kombinacijskih potezah so obvladali teren. Kazalo je, da bodo nasprotnika kar pregazili, vendar so že od začetka v napadu mnogo grešili pred golom. Ko so po preteku dvajsetih minut bili s svojo umetnostjo pri kraju, so začeli s svojo že skoro običajno krugarijo; k temu so bili še gostje še precej glasni.

V moštvu Željezničarja je bila na mestu očja obramba. Odlikoval se je predvsem vratar. V srednji vrsti se je precej trudil Seb, ki pa ni bil v svoji nekdanji reprezentativni vlogi. Gonilna sila napada je bil še vedno znani Urbanke, snako prodoren kot surov. Sicer pa se je napad večkrat pregrupiral, kar ne govori v njegovo homogenost. Pri šiškarjih je šlo splošnega vse kot po vrvi. Obramba je delala zanesljivo in ostro. Pripravljati bi bilo le košmerljovi nepotrebnih robotosti. V napadu po začetnih posrebnih akcijah ni bilo stvar vse v redu, proti kancu pa se je zopet znašel in krepko potisnil igro v nasprotnikovo polovico. Kljub vsemu je utegnil celo doseči zmagoosni gol. Srednja vrsta ni delala ves čas autokomerno. Zlasti v sredini se je to poznalo. Čim je Košenina popustil, je že bilo vse narobe.

Edini zgoditek polčasa so dosegli gostje iz lepega prodora srednjega napadaleca tik pred koncem polčasa. Njegov prenos je Buneta iz neposredne bližine nebranljivo prevaril. Hermesani so takoj v začetku drugega polčasa izenačili po Derendi, par minut po tem pa so gostje zopet v vodstvu: Urbanke je uspešno prešel v obrambo, premočilo Oblaka in nato je levo krilo poslalo žogo v prazno. Prekret je nastal v 19. min., ko je po nesporazumu med Madjarcem in Hladnikom, ki je podal nazaj, našla žoga pol mimo Madjarca v mrežo. Avtogonal je ostle vidno deprimiran, napovedal so se Hermesani vendar zopet povezali in tik pred koncem jim je uspelo iz gneče zabiti še tretji gol.

Sodil je g. Čamernik.

Željezničar : Ilirija 4 : 1 (2 : 1)

Željezničar: Schweighofer, Frangeš II, Ronjak, Eferl, Frangeš I, Antolčić, Gollnar, Bačnik, Turk, Pavlin, Konrad.

Ilirija: Rožič (Markič), Berglez (Žitnik II), Žitnik I, Unterreiter, Sočan, Lah II, Slapar, Lah I, Plikič, Grintal, Doberlet.

Klasifikacija narodov

Med 21 sodelujočimi državami na današnjem tekmovanju so je plasiralo 12 narodov, med katerimi smo mi na 7. mestu. Pred nami so Nemci, Norvežani, Francozi, Italijani, Američani in Angleži za nami pa Čehoslovaki, Poljaki, Rumuni, Madžari in drugi. Pri tem niso vštete točke, ki smo jih izgubili zaradi eliminacije Helma in bi se bili z njegovimi točkami gotovo premaknili še za katero mesto navzgor.

Umetno drsanje

Danes se je na Riesserskem jezeru pričelo tudi umetno drsanje gospodarov, in sicer obvezne vaje. Sodniki so po najnovejših določilih sodili javno s kazanjem tablic (kakov je to običaj pri vodnih skokih. Opur.). Zaradi tega je bilo občinstvu mogoče, da je zasledovalo tekmovalce in takoj zvedelo, kakšen je vrstni red tekmovalcev. Zaradi ogromnega števila prijaviteljev se je tekmovalce tako zavleklo, da so drsalci po šestih urah absolvirali šele po dveh likah ter se bo morale tekmovalce nadaljevati v ponedeljek. Najboljši je bil seveda svetovni prvak Schäfer, ki je bil v odlični formi. Z malenkostnim presledkom mu sledi v eni skupini Kaspar (Avstrija), Baier (Nemčija) in Wilson (Kanada).

Hokej na ledu

Danes so bile odigrane tri hokej tekme. Češkoslovaška je premagala Francijo z 2 : 0, Avstrija Latvijo s 7 : 1.

Zadnja današnja hokej tekma se je pričela ob 21. med Italijo in Švico. Prva tretjina je ostala brez gola, v drugi tretjini pa so Švicarji zabili en gol. Tretja tretjina je ostala brez golov. Torej končni rezultat 1 : 0 za Švico. Tekmovalce v skupinah je s tem končano in je že odločeno, da prideta v semifinalno tekmovalce po prva dva plasirana iz vsake skupine. Na ta način so se plasirali iz A skupine Kanada in Avstrija, iz B skupine Amerika in Nemčija, iz C skupine Češkoslovaška in Madžarska, iz D skupine pa Anglija in Švedska.

Današnja štafeta 4 x 10 km

De v večerajšnjem »Jutru« smo poročali, da se današnja štafeta, za katero je določen start ob 9. zjutraj udeleželi 16 narodov. Jugoslovaja je pri zbiranju dobila številko 6 in starta torej med Italijani in Turki. Po izvidu tehničnega vodje naše ekipe G. Gnidovca bo naša štafeta nastopila v postavi: Knap, Jakopič, Gusti, Klančnik, Smolej, vendar na bo imel pri sestavi zadnjo in odločilno besedo finski trener Kuisma.

Pri lenivosti črevesja, črevesnem katarju, obolenju danke, od strani naravnega

FRANZ-JOSEFOVA
grenčica zapake dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče. da uporaba **FRANZ-JOSEFOVE** vode odlično regulira funkcije črevesja.

FRANZ-JOSEFOVA
grenčica zapake dolnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče. da uporaba **FRANZ-JOSEFOVE** vode odlično regulira funkcije črevesja.

Ostale nogometne tekme
 Celje: SK Celje : ISSK Maribor 6 : 1 (3:0).
 Atletiki : Jugoslovija 3 : 3.
 Zemun: Jugoslovija : Zašk 6 : 2 (3:1).
 Pariz: Češkoslovaška : Francija 3 : 0 (3:0).
 Besancon: BSK : FC Sochaux 4 : 1.
 Dunaj: Pokaln: Vienna : VAC 2 : 1.
 Wacker : Rapid 3 : 2.
 Rim: Torino : Brescia 2 : 0.
 Lazio : Juventus 3 : 0.
 Genova : Sampierdarena 3 : 0.
 Firenze : Milano 3 : 2.
 Napoli : Roma 1 : 0.
 Bari : Triestina 0 : 0.
 Ambrosiana : Bologna 3 : 1.

Požar v angleški filmski naselbini

London, 9. februarja. AA. v filmski naselbini E'stree (angleško Hollywood) je izbruhnil požar. Škoda je znatna. Človeških žrtev ni bilo, pač pa bo kakih 2000 oseb nekaj časa brez dela, ker je ogenj uničil mnoge objekte.

Teden dni filma

Crawfordova in Gable v glavnih vlogah filma „V zlatih okovih“

Oba ameriška filmska umetnika sta ljubljanskim obiskovalcem kinematografov že dobro znana. Ni lahko reči, kateri izmed obeh nam bolj ugaja. Ali svojevrstno temperamentalna igra Joane Crawfordove ali pa rezki govor simpatičnega Clarka Gableja. V kratkem ju bomo spet gledali v ljubljani v mondenskem filmu »V zlatih okovih«, ki ga je režiral Clarence Brown, a glasbene točke k filmu je skomponiral Herbert Stothart. Vsebina filma je v kratkih obrisih tale:

Z motornim čolnom se pripelje Diana (Crawfordova) k ladijskemu magnatu Fieldu, da se mu zahvali za lep dar. Diana ljubi Fielda, ki bi ji po letih bil lahko oče. Field je oženjen in se hoče zaradi Diane ločiti od žene, a ta na ločitev ne pristane zaradi njunih otrok. Diana, ki je bila priča tega razburljivega prizora, pošlje Field na izlet v Buenos Aires, da bi pozabila mučno sceno. Na potovanju s parnikom se Diana seznanji z Bradleyem (Gable) in Smithom, ki se vračata v Argentino. Oba ji dvorita, a najresneje se vanjo zagleda Bradley, ki ga tudi Diana vzljubi. V Buenos Airesu poseti Diana Bradleyev dom. Med tem pa spozna, da ljubi dva možka, zato se vrne k Fieldu, da ga povpraša za svet. Ob povratku dozna, da se bosta Fieldova ločila. Diana zdaj Fielda, ki jo ljubi in je toliko žrtoval zanjo, ne more zapustiti in se zato z njim poroči. Bradley v New Yorku slučajno sreča Diana, zdaj gospo Fieldovo. Diana ga nagovori in Bradley jo povelje v svoje stanovanje, kjer ji prizna ljubezen. Diana pa se noče izneveriti možu. Ko Diana in Field potujeta v Lake Placid, jima Bradley sledi in odkrito vse prizna.

Fieldu. Diana odseka Bradleyju pravico do takega nastopa, a ko v burni sceni zgrabi Field za revolver, mu odkrito prizna ljubezen do Bradleyja.

Zgradba je pristno ameriška, vendar polna ljubzenske romantike in napetih zapletov, ki nam prikazujejo življenje ameriških magnatov takšno, kakršno je v resnici. Divni so v filmu posnetki z morja, ki zmovališča ameriških milijonarjev v Lake Placidu in čarobnih mesečnih noči v Argentini.

Sylvia Sydneyeva v Paramountovem filmu »Žena hoče ljubzenik«

Film za smeh

Tako bi lahko označili film »Ljubezen na zapoved« (Telesni gardist Njegove VI. sokosti), ki ga bo začel predvajati v nedeljo Elitni kino Matica. Glavne vloge so v rokah Richarda Romanowskega, Thea Lingena in Käthe Goldove. Posrečeni šaljivi in pikantni prizori, razkošni kostumi in lepi posnetki iz narave so atrakcije za kinematografsko občinstvo. Dejanje se vrši na dvoru.

„Gospodična tajnica se poroči“

Ta film je nadaljevanje filma »Gospodična tajnica«, ki je bil navduševal vse obiskovalce kinov v Jugoslaviji. Torej bo tudi film »Gospodična tajnica se poroči«, ki ga bomo v kratkem gledali, deležen enakoga uspeha. Glavni vlogi igra Mary Gloryeva in Jean Murat. Režiral je delo Joe May, a glasbo je skomponiral Paul Abraham. Nenavadni zapletki, komične pustolovščine, nežne ljubzenske scene in tudi prekrasni prirodni posnetki so kratka karakterizacija prisrčnega filma.

Iz akvaristove torbe Ali žre mešinka majhne ribe

Popotniki smo na tej naši obli in slehri se rudi po svoje, da bi bilo potovanje čim lažje, udobnejše. Večina romarjev je mnenja, da je najkoristnejša priljaga na poti skozi življenje z zlatom zvečen možiček, s pomočjo katerega si lahko marsičesar privoščijo. In vendar se vse kupljene dobrote ne dajo primerjati z neštetiimi užitki, ki nam jih nudi boginja Priroda. Ne samo, da nas očara s svojimi krasotami, njen blagodejni vpliv se uveljavlja tudi v našem duševnem življenju, če ji odpremo srca nastezaj. V zgodovini se prav lahko prepričamo, da se začenjajo doba prosvetiteljstva, doba napredka vedno s prebujanjem zanimanja v širših plasteh naroda za stvarstvo, za prirodo.

Že se pretuja priroda k novemu življenju, na kopnem in v vodi. Izredna toplota je zdramila že razno vodno rastlinstvo, kakor pljučnike ali blatnike in razne vrste šaša. Sveži poganki teh rastlin se pojavljajo navadno mesec dva kasneje. Trem skupinam pripadajo naše barske vodne rastline. Prva skupina začne z rastjo v vgredu in jenja v zimovcu. V drugo skupino spadajo zimske rastline, katerih glavni zastopniki so vodna grebenika, povodni mah, jenski žabji las, kodrasti dristavec, bobovnik in morava; v tretjo poletno skupino pa uvrščamo žabji šejek, pljavajoki mah ali ričijo in nežno mešinko. Mešinka je med vsemi najzanimivejša zaradi dejstva, ker nastavlja majhnim vodnim živalcem pasti v obliki kroglastih mešičkov, ki zrastejo med nalkistami, rmancu podobnimi listi. V mešičke se zmotijo razne praživalce, kotačniki, račici in drug malenkosti. Avtomatsko se jim odpro vrata, lahko smuknejo notri, nazaj pa ne morejo. Po nekaj dneh poginejo, se začno razkrajati, rastlina jih pa vsesa. O tej mešinki smo doslej mislili, da je celo rjebemu zarodu nevarna. Mladiči nekaterih naših manjših rib so, ko se zvale tako kratki in tenki, da jih s prostim očesom komaj opazimo, zaradi česar bi se lahko brez težav vrinili v notranjost mešičkov. V poslednji številki ribiško-lovskega vestnika iz leta 1935. pa zanika pisec sicer zelo zanimivega članka o mešinki to možnost in pravi: »Spričo male razsežnosti mešičkov mešink in seveda še mnogo manjših odprtih ob vohodu vanje, ki so na vrhu tega še na gosto zarasli s togi in vejnatiimi kosmatinami, ni mogoče, da bi mešinke škodovala ribjemu zarodu z lovom mladih ribic, ki jih v njihovih mešičkih tudi našli niso, pač pa jim odjedajo hrano.«

Oxfordski prof. Mosely je pa pri svojih poizkusih z mešinkami prišel do pozitivnih rezultatov. Mešinko je dal v akvarij, kjer so se malo prej zvalile rdečepерke in ugotovil, da je rastlina v preteku šestih ur ulovila več nego dvajset ribic. Nekatere so bile oklepljene pri glavji, druge pri repu, eno sta pa držala dva mešička, namreč pri glavji in pri repu. Akvaristom, ki bi hoteli napraviti poizkuse z mešinko, je treba priporočiti, da denejo na dno akvarija zdroljeno šoto iz šotičnjih jarkov na gladino pa nekaj lepo razvitih mešink. Voda naj bo mehka. Nato je treba dobiti ikre ali pa 3 do 5 mm dolge mladice. Komur so se zvalile 2 do 3 mm dolge rdeče mrene naj poizkusi z njimi.

Na koncu naj bodo omenjena še opazovalkoza.

nja drugih akvaristov, ki so ugotovili, da lovi mešinka tudi majhne ličinke in črvičke. Toliko o mešinki, ki jo najdemo po ugotovitvah zadnjih let v nekem jarku severno od Bvka, na pol poti Bvke - Tržaška cesta in v opekarskih jamah na Verdu in pri Dolgem mostu. Pri Bvkah najdemo v družbi mešinke krasne blazine ričije, v nekaterih jarkih pa naselbine žabjega šejka, ki je že redek na našem barju.

Žena v sodobnem svetu Velik napredek žene v Kemalovi Turčiji

Kemalova vlada je zgrajena na modernih pravnih osnovah, ki prihajajo v praktičnem življenju dosledno do izraza. Najbolj vidne so posledice novega prava v življenju žene zlasti zato, ker je bil ženin položaj v dobi sultanata tako zelo različen od današnjega. Arabsko-islamski verski predpisi so odredili ženi vse človeške pravice. Haremski židovi so jo popolnoma ločili od ljudi in od zunanjega življenja. Žena, ki se ni podvrgla vsem reakcionarnim predpisom zastarele morale, so smatrali za grešno in naloženo osebo. Ne samo, da ni smela delati v javnem življenju, tudi izobraziti se ni smela. Edino štivo, ki ga je smela dostojna žena dobiti v roke, je bil Koran. Če se je vendarle napolnila na cesto iz svojega mračnega bivališča, obdanega z visokim obzidjem, je morala iti v nekaki halji z zakrito glavo, tako da je bila podobna napolnjeni vreči. Dekle je navadno spoznala svojega moža šele na dan poroke.

Po revoluciji pa se je za Turkinje vse izprememilo kakor na mah. S kopreno so odpadli vsi predsedki in vse ovire v njenem duševnem razvoju. Odprle so se ji šole, reformirane v najbolj modernem duhu. Odprla se jim je pot v službe in v javno življenje.

Tudi Kemal pravi, da je poglavitna ženska naloga materinstvo in da je treba ženo tudi pripraviti za to njeno nalogo. Toda on to pripravo pojmuje povsod drugače kakor fašisti in Hitlerjevci. Naciji mislijo, da je žena tem bolj pripravljena na to svojo vzvišeno nalogo, čim bolj je neumna in neverna. Kemal je nasprotno nedavno poudaril, da želi očiniti ženin položaj s tem, da ji omogoči globlje vsestransko izobrazbo in s tem družabno samostojnost. Izredno poudarja potrebo po enakopravnosti: »Ženske morajo korakati skupno z moškimi, a drug mora podpirati delo drugega.« Turške deklice so deželne popolnoma sodobne izobrazbe. Srednješolski pouk je izpopolnjen še s praktičnim gospodinjstvom in higijeno. Ves pouk je usmerjen praktično in pomenja v resnici pripravo na življenje. Posebno pažljivo prilagojo v Turčiji na to, da se dijaki ne preobremenijo z nepotrebnimi formalnim znanjem, ki pomenja samo balast za mladice. Zanimajo jih predvsem dejstva, ki jih lahko uporabijo v življenju, in to jim dajejo možnost, da v tem turške šole gotovo prednjačijo našim. Delovne metode temelje na izkustvih angleških, češkoslovaških in francoskih šolnikov.

Med tem ko so bile pod sultanom turške žene pretežno nepismene (kakor so še danes naše bosanske muslimanke), pa zdaj v republikani število dijakinj stalno narašča. L. 1923. je obiskovalo šole 64.695 učenk. e do l. 1932. je naraslo njihovo število že na 182.336, torej znaša prirastek v približno 10 letih 117.541 učenka (prirastek celotnega naraščaja žensk v tem času 63.349). Univerzitetnih slušateljic je bilo l. 1924. 185, a l. 1932. jih je bilo že 512. L. 1924. je bilo na učiteljskih šolah 783 deklet in 1745 fantov, a l. 1932. je bilo 2325 dijakinj in 2829 dijakov. Torej se vidi napredek ženskega naraščaja zlasti v učiteljskih šolah, kar pričča, da Turki pravilno smatrajo učiteljski poklic kot primeren za žensko. Pri nas se pa učiteljica zapirajo ženskam. odušno se uvajajo zanje tako zvani numerus clausus. Novih šolskih zgradb je bilo postavljenih v tem času nad 3000.

Res da je predsednik turške republike diktator nad turškim narodom in da v svojih reformah gotovo ne sledi volji večine naroda, kjer je reakcionarstvo tako zelo ukoreninjeno. Toda on svoje diktatorske moči ne zlorablja in svoje osebne koristi in v korist rezijske klikke, temveč pričajo njegove reforme, da mu je v resnici za napredek države. On ne daje nobenih koncesij tradiciji, kakor ča marsikak državnik, ki hoče ohraniti s takim popuščanjem svojo popularnost. Koliko nezadovoljstva so povzročile nekatere Kemalove odredbe, toda on je bil prepričan o njihovi potrebi, zato jih je iz

vršil. Nekaj nezasiščenega je bila na pr. uvedba modernega zakon-kega (obračun-kega) prava, pa tudi odprava feredže (pajčolan) za ženske in fesa za moške kot zunanjih simbovov muslimanstva. Ko je prišel Kemal z nekega potovanja, je bil pokrit namesto s fesom s panamskim slamonikom. Pripadniki naprednih idej so ga navdušeno pozdravljali in mu sledili: pometal so fese proč. Starokopitneži pa so zmejevali z glavo in se zgražali nad skrunitvijo verskih in narodnih svetinj. Ena izmed najsimpatičnejših in najkoristnejših uredb bosta gotovo odprava turške pisave in uvedba latinice. To je občudovanja vredno pogumna poteza.

Tudi mi bi se lahko marsičesa naučili od Turkov. Toda podoba je, da se pri nas čedalje bolj oklepamo tradicije — kakor v vsem drugem tako tudi glede »feredže in fesa«. Saj se ni v Bosni v tem pogledu prav nič izpremenilo. Kaže skoro na to, da se dogaja nasprotno. To je tudi umevno: z bedo narašča duhovno uboštvo. A posebno žalostno je dejstvo, da je kulturno nivo naše muslimanke še zmerom tako strašno nizek in da nepismenost med njimi le počasi pada.

Gospodinjiskim pomočnicam

Če se nisi naročena na svoje stanovsko glasillo, »Gospodinjstvo pomočnice«, stori to takoj! Če si v dobri službi, ne pozabi, da sedi v posredovalnicah lepa vrsta deklet, dojeđa svoje bedne prihranke in z negotovostjo pričakuje, kaj bo prinesel jutrišnji dan. Ne pozabi, da boš prej ali slej lahko tudi ti večala to vrsto. Ker si ti zdaj kolikor toliko dobro godi, ne čutiš potrebe po skupnem delu, ne zmanjša se za klice onih svojih stanovskih tovarišic, ki skušajo vsako posamezno pritegniti k skupnemu delu.

Vendar, nekaj pravi lahko storiš, nekaj moraš storiti! Podpiraj svoje stanovsko glasililo! V zadnjem času se po časopisu pogosto naštevajo vprašanja gospodinjiskih pomočnic. Vendar, težko je v dnevnem tisku zajeti vse. Zveza gospodinjiskih pomočnic ima pa svoje glasililo — tu naj se rešijo vsa naša vprašanja. Da bo to mogoče, se moramo same bolj brigati za svoje glasililo, ga podpirati. Nobena hišna uslužbenka ne bi smela biti brez »Gospodinjstva pomočnic«. To te stane samo 12 dinarjev letno in vendar si na ta način položila opeko k stavbi, ki bo nekoč tudi tebi nudila varno zavetje.

Marsikateri leži na srцу to ali ono, kar bi hoteli povedati — v svojem stanovskem glasililo to pač najlažje stori. Tu imaš pravico govoriti o vseh stvareh, ki te zadevajo. »Gospodinjstva pomočnica« bodi tista vez, ki naj veže vse med sabo, nas poveže v močno telo, v živ organizem. Samo združene bomo dosegle starostno zavarovanje, bomo brez strahu pred brezposelnostjo, samo tako bomo dosegle marsikaj, česar posamezne nikdar ne bi mogle doseči.

Še dve, tri besede o nedeljskem zbirališču. Zdjaj, dokler je mraz, je še kolikor toliko obiskovano. Čim pa nastopijo toplejši dnevi, se izprazni. Temu ne bi smelo biti tako! Saj je to edino mesto, kjer si lahko povemo to in ono iz očij oči. Tiste pa, ki jih prevleče vleče ven, lahko storo to skupno. Namesto da tavaš sama po ulicah, se čujtiš izgubljenka in osamljena, pridruži se svojim tovarišicam. Kot član močne organizacije se pač ne boš čutila več osamljena.

Tisoči deklet žive isto življenje kakor ti. Če bi se jih le polovica zavedala, kakšna moč je v skupnosti, bi danes ne bilo toliko žalostnih zgodb med nami.

Ženski mirovni teden v Zenevi je dokazal, da stoji žene odločno na strani mirovne ideje. Po vsen krajih so se vršila predavanja o miru, ki so ponekod izzevala v burne demonstracije proti kašičem miru. Tudi v radju je bilo več predavanj z mirovno tendenco. V avli ženske univerze je govoril profesor Ruysssen o duhovni zmagi miru. Manifestaciji za mir se niso pridružile samo vse žene, ampak ves narod.

Uspeh žen v Egiptu. Za državne uradnike in posebej še za učiteljice je veljal celibat: ko se je poročila, je morala zapustiti službo. Ženska društva pa so toliko časa protestirala, da je bil naposled celibat odpravljen in je bila nedavno imenovana neka poročena učiteljica za obrtno inspektorico. To imenovanje so žene pozdravile z velikim zadovoljenjem.

Na Poljskem županjuje v več občinah ženske, občinskih svetovalk je pa vseh skupaj nad 400.

Trgovska zbornica v Londonu šteje 49 ženskih članov, ki se uspešno uveljavljajo v raznih oddelkih. Njihovi moški sodolavci jim brez pridržka priznavajo njihovo sposobnost.

Nič ne škoduje, če veš

V maloazijskem mestu Ursianu je neka dekletina rodila otroka, ki je tehtal 70 dek. Povedala je, da je oče tega otroka 14 leten deček.

V Newyorku so v stavkovnem gibanju strojepiske zaradi tega, ker so tam uvedli poseben aparat, ki se priključuje pisalnemu stroju ter kaže, koliko besed se v minuti natipka.

Ko je Roosevelt nedavno praznoval 51. rojstni dan, se je v Ameriki vršilo 7000 banketov njemu na čast. Na teh banketih so nabrali dva milijona dolarjev v dobrodelne namene.

Neka ameriška verska ločina je razglasila za svetnika nekaj slovitega lastnika cirkusa Barnuma in nekega gledališnega ravnatelja v Denverju, seveda zaradi posebnih zaslug za njihovo vero. Kakšne zaslug se je pridobil Barnum, ni znano, omenjen ravnatelj pa je postal svetnik, ker je vsak dan dajal po sto brezplačnih vstopnic vernikom.

Neki ameriški učenjak je izračunal, da bi se gladina vode v svetovnih morjih dvignila za sedem metrov, če bi se stajala ves sneg in led, kolikor ju je na Grenlandu.

Amerikanci so začeli protivajati komu centrinaro hrano z vsemi potrebnimi vitamini in drugimi koristnimi sestavinami. Ta hrane se protivaja v trdi in napoli ta, koči obliki in kosilo z njo traja k večjemu dve minuti.

Gorile baje izumirajo

Mnogi raziskovalci Afrike in tropskih lovcv trdijo, da je goril le še nekoliko družin in da ta največja opica izumira. Vendar je zopet resnica, da živi v osrčju belgijskega Konga na prostranem ozemlju okoli jezera Kivu in Albert ter po gorskih gozdovih na gorovju Alumbu in Mikonu še najmanj 10.000 gorilskih družin.

MALI OGLASI

Vojno škodo
 (Bazno šteto) in drugi vrednosni papirji karteje prodaja okujugodeja trg. agencija, bebnih postor Planinsk Alotij, Ljubljana, Beethovnova 14/1. 2256-18

Prilporeča se
 za razne trgovske, bančne in kreditne pize, za nakup in prodajo vrednostnih papirjev, brančnih knjizic, realizacije, kompenzacije, razne nakupe, plačila in prodaje Alotij Planinsek, trg. agt. za bančne in bignovne postle, Ljubljana, Beethovnova ul. 14/1 (palata Dunav). Jamči za vestno izvrševanje. 3322-16

Sveže najftnješe norveško
EIBJE OLJE
 iz lekarne
DR. G. PICCOLLIJA
 V LJUBLJANI — se prilporeča bledim in slabotnim osebam. 3322-16

Av. v. Hedenstjerna: Ovire brez konca in kraja

On je bil zdrav mladinec, ki se je bil posvetil kmetijstvu. Imel je zveste modre oči, škornje z dvojnimi podplatmi in službo inspektorja pri veleposestniku Borstu na Lindakerju.

Ona je bila vesela mladinka, ki je bila dovršila gospodinske šole. Imela je pisano modro delovno obleko, majhno, čedno poselovo, okrogla lica, prijete ustnice in službo gospodinje pri soprogu veleposestnika Borsta.

On se je imenoval Karel Anders, ona pa Lotica Jensenova.

Vičela sta se vsak dan, in bil bi čudež, če ne bi bila drug v drugega zagledana. Ker pa je Bog nehal delati čudeže, sta se ljubila, kolikor sta se njeni mladi nepokvarjeni srci mogli ljubiti.

Toda ni se še jima ponudila priložnost, da bi se o tem razgovorila. Kadar je stala Lotica pri ognjišču in obračala pečenko v loncu, se ji je zdelo, kakor bi vrtela svoje hrepenenje in ljubeče sroe.

Če človek ljubi, je v njegovem nagonu, da izkuša s svojim najmočnejšimi vrtilinami ugajati ljubljenemu bitju. Gospod Anders je preizkušal svoje odlike. V besedah je bil predočen, a govor z očmi je dvorezen meč, ki se ga pri mizi, kjer je zanesljivo vsak dan videl izmojlenko, ni upal rabiti v strahu, da ne bi zadel napačno, to je guvernančlo ali pa gospo Borstovo. Njegove roke so bile velhke in rdeče, njegov glas ni bil primeren za petje, toda nege so bile najzdatnejša vrtilna gospoda Andersa. Nosil je kakor rečeno škornje in hodil je lahko brez konca in kraja, ne da bi se bil utrudil. Noge torej — in zdaj je sedel pri mizi prav nasproti Lotici. Kako lepa priložnost za skrivnen pogovor z nogami.

In tako je v božjem imenu prisiljen, ko je bil pravkar posnal juho in začel obrirati šknjo. »Zlomek vas zeznil! Moja kurja očesa! Držite vendar svoje noge pri miru, gospodična, če hočete govoriti z nogami.

Moraš pač podmuzno območje dobro poznati, če hočete govoriti z nogami.

Na Lindakerju je bilo mnogo iskrih konj in ljubkih žrebcev. Gospod Anders je ljubil konje, in če je je utegnil, je stal pri hlevnih vratih in gledal lepe živali. To je menda nekako blažilo njegovo srčno bolečino, ne da bi pisec teh vrst seveda trdil, da bi mogli biti najboljši konji na svetu zadosten nadomestek za lepo Lotico v srću dobrega inspektorja.

Kadar je gospodična Jensenova zapazila, da je stal gospod Anders ko živ vprašaj pri hlevnih vratih, je hitro kakor pomisljaj odhltela v kuhinjo, pograbila v predpasnik ostanke suhega kruha in zajadrala proti hlevu, da bi krnila srčkane živali.

»Zdjaj ali pa nikoli! Ali je mislil inspektor zmerom, kadar je videl proti sebe plavati pisano modro obleko. A kakor hitro je hotel razodeti svoje srčne občutke, med tem ko je lomila živalce, je ali prilzel kateri zmed hlapec iz shrambe za krmo ali je prišla kравja dekla in iskala jajca po kokošnjih gnezdih ali je zaklicala gospa Borstova?« Gospodična Jensenova, kje je novi taksiki česčij? Ali pa je vpij veleposestnik: »Gospod Anders, ali nai danes sejemo rž?«

In potem se je pooblašilo Lotičino čelo in je zagodrnjal gospod Anders: »Odnesi vas vse skupaj vrag!

Nekoč jima je bila usoda naklonjena. Nihče ju ni motil. Lotica je prijazo objemala žrbe z okroglo, belo roko. Olanji kruha so bili pokrmljeni, dve sree sta točili v istem taktu. Kri po žilah se je parlivala hitreje oči so se bleščale. Stari konji so vleкли krmo iz jasil, mladi so grizli drug drugega za ušesa, ptice so pele pred oknom. Gospod Andera je prijel Lotičino roko, se sklonil k njej in začel: »Ah, gospodična Lotica, dolgo časa sem ča ... Nadajlevati pa ni mogel, zakaj nskaj sila ga je od zadaj dvignila in vrela na sredo hleva.

Novo opomin za vsakogar, ki hoče svoje sree razodeti v hlevu, ne da bi prej privezal

Av. v. Hedenstjerna: Ovire brez konca in kraja

koza. Teden je potekal za tednom. Ljubezen v mačda sreeh je rasla kakor beluš v toplem poletju.

Bik je nekega lepega, smejočega se nedeljskega jutra v avgustu. Vsi z Lindakerja so morali v cerkev razen Lotice, ki so se je nenadno lotile hude zobne bolečine, in gospoda Andersa, ki je rekel, da bo odgajna, vaaše otroke, ker hodijo kras čestje.

Ob desetih dopoldne je jo maunč par svetlo pošteni hlahlni škornjev iz najboljšega konjakega usnja proti parcu ob jezu, a deset minut pozneje sta drobila dva čedna čevljička iz telečjega usnja s, pol Sestala sta se pod košato jelšo in zaustino že aletiči se je mislil gospod Anders: »Zdjaj ali pa nikoli!«

Ubogij mladi mož! Trese se je od glave do nog in menda vaa kri mu je zlezla v uhlje. Uboga, ljuba devetnajstletna deklica! Sree ji je močno bolko in mali, od sonca ožgan rrs: se je ji silno tresli.

»O, gospodična Jensenova, kako sem že hrepenel po priložnosti, da bi vam povedal, kako neizmerno...«

»Upam, da ne motim, je sladkokaslo dejala guvernantka in stopila z dolginimi koraki, prvezdignjenim krilom in silnimi nogami iz zagrmičevja, mokrega od jutrne rose.

»Mislil — mislil sem, da je gospodična v cerkvij, je jecljal inspektor.

»Ne, ostala sem doma, ker me tudi hudo bolijo zobye. Na evidenje! Mnogo zabave na izprehodu!« In šla je.

Ko se je gospod Anders obrnil, tudi Lotice ni bilo več. Izzginila je kakor megla v vetru.

avgust se je bližal koncu, a mesečev sij je bil še čudovito lep. Nekega večera, ko je bila namočila perilo »kuhala brunec«, oskubila štiri piščance in spravila vse obeljeno platno, je Lotica menila, da ima zdaj pravico napraviti majhen izprehod in sanjari. Ne-preslepljivi nagon ljubezni je privedel gospoda Andersa, ki se je šel malo izprehajat, da pokadi cigareto, prav k tisti klopi pod veliko jablano. Pogumneje kakor kdaj prej je v tihem somraku, ki je sohtno vrzel tačičo čez njegovo zadrego na obrazu, spet

Av. v. Hedenstjerna: Ovire brez konca in kraja

začel: »O, Lotica, naposed vam bom vendar lahko povedal, kako brezmerno vas...« Tedaj so se kakor v močnem vetru stree vse jablane, majhni, okrogli predmeti so začeli deževati na oba mlada človeka in na vrhu drevesa se je oglasil vesel smeh.

Rea je zelo žalostna, da ubogij inspektor, ki ves dan dela v potu svojega obraza, ne more nit zvečer v tišini in pokojju narave tišiti, ki jo ljub, razodeti svojega srca, ne da bi se mu bilo prej preprčati, ali morda ne kaže gospodarjevi otroci na drevesu in ugajajo svoje burke.

Gospod Anders je naredil drzen sklep. Prvega oktobra bo zapustil službo in vzel v najem majhno gospostvo. Zato ne bo prej nič več poizkušal govoriti z Lotico med štirimi očmi. Ko bo prejel plačilo, oddal knjige in inventar in se vsem Borstovim zahvalil za prijetno sožitje, bo odkrito, mirno s resno rekkel: »Gospa Borstova, ali vas smem vprašati, kje bi dobil gospodično Jensenovo? Moram se z njo ispregovoriti nekaj besed.«

In potem bo prav tako mirno in resno prijel izvotlenko za roko, ji pogledal v oči in dejal: »Lotica, ti veš, da te ljubim! Ali me hočeš tudi ti imeti malo rada?«

Tako se bo vse izprevrigo v dobro. Kakščen bedak je bil, da mu to ni prišlo že prej na um!

Pri prvi oktobar. Gospod Anders je vzel plačilo oddal knjige in inventar, se zahvalil Borstovi rodbini za prijeten čas, ki ga je prebil v njeni hiši, se obrnil proti gospo Borstovi in izpregovoril pogumno, čeprav a tresočim se glasom: »Gospa Borstova, ali smem vprašati, kje bi mogel dobiti gospodično Jensenovo? Rad bi ji nekaj... neko malenkost... rad bi... sam...« Gospa Borstova se je zamejala.

»Zelo mi je žal, gospod Anders, gospodična Jensenova je dobila večeraj popoldne dopust, da obišče bolnega brata.«

»Kdaj — kdaj se vrne?« je zašepetal ubogij gospod Anders.

»Ne vem čisto zanesljivo. Izostala bo pač več dni, če se bo bolezen njenemu bratu poslabšala.«

Gospod Anders se je skoro brez zavesti

Av. v. Hedenstjerna: Ovire brez konca in kraja

opotekel iz oobe in se zloval na voz, ki ga je popeljal na postajo. Kupil je vozni listek, stopil v vlak in se stisnil v kot. Vzel je za žepa svoji pisani modri robec, ga prihitil na nos in začel — jokati. Prvič je spet joknil, odkar mu je bila umrla mati; takrat je šel štirinajset let.

Nastaji X. se eročuje brzi velek, a katerim se je vozič gospod Anders, z mešanim vlakom. Ko prispe brzi vlak na postajo, se mešanec s postaje odpelje. Vtlačil si stojita vlaka nasproti le nekaj trenutkov, vsaših pa tudi več minut.

Brzi vlak z gospodom Andersom se je prilpeljal na postajo. S polno paro je že čakal mešanec na odhod.

Za božje ime, to je vendar Lotičina modra jopica z ženskem kupeju tretjega razreda mešanega vlaka.

Kdor je zaljubljen, se obnaša nasproti sopotnikom, kakor da jih ni. Gospod Anders je pilan na peron, se priklonil pred modro jopico v mešanecu in vzklknil z glasom, ki se je tresel od dolgoletnega hrepenenja, brezmejne ljubezni in straha: »Lotica, ali hočeš postati moja žena?«

Nekoliko zmeden od veseljeza, skoro glesnega začudenja k sreeh redkih sopotnikov je hotela Lotica sprva po stari dekliški navadi delati okolišnje, toda bliskovito se je pred njeno dekliško dušo zavetilo, da ne sme zamuditi trenutka, če ne bo zaigrati sree svoje življenja. Zato je odgovorila preprosto in prisrčno: »Da, Karell«

Tako je tudi storiła. Dričel se za roki eta odhvirala v čakalnice prvga razreda in tam je omahnila Lotica na zvešto sroe, ki je bilo tako dolgo in iskreno hrepeneno po njej. Toda blaga deklica čije duševno ravnanje je bilo čisto razgibano, se je zdajjo zgnila in v rokah ljubljenega moža, odprla svoje lepe vlažne oči in vzklknila v nedolžni zmeda: »Moja priljagica!«

A gospod Anders ji ni odgovoril. Kaj pač pomenijo polne torbe in očmi kovegi vsega sveta za inspektorja, ki ljubi in ve, da je tudi ljubljen.

(Prevedel J. M.)